

ιστάτων δεινόν δάδν

ΑΠΟΛΥΤΩΣΙΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α΄ Κο 1,30)

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΟΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε΄
ΕΤΟΣ ΟΖ΄
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022
Άρ. Φύλ. 921

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Μηνιαίο Όργανο

Όμωνύμου Όρθοδόξου Αδελφότητας

ΚΩΔΙΚΟΣ: 2534

Τεύχ. 921, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

Ίδιοκτησία - Έκδοση
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πέλοπος 7, 546 33 Θεσ/νίκη
Τηλ. - fax: 2310 270630, 274518
www.apolytrosis.gr
e-mail: apolytrosis@otenet.gr

Δ/ντης Συντάξεως:
Γεώργιος Μυτιληναίος
Άλ. Συμεωνίδη 6, 54639 Θεσ/νίκη

Δημιουργικό, προεκτύπωση,
καλλιτεχνική επιμέλεια:

«Χριστιανική Έλπις»

Όρθόδοξη Αδελφότητα,
Φίλυρο Θεσ/νίκης
Τηλ.: 2310 677136

Έκτύπωση - βιβλιοδεσία:
«ΛΙΘΟΣ», Κιάτο Κορινθίας
Τηλ.: 27420 20584

Έτήσια συνδρομή:

Έσωτερικού: 12€

Έξωτερικού: 35€

Κύπρου: 25€ ΗΠΑ: 45\$

Καναδά: 50\$ Αύστραλίας: 55\$

Άρ. λογ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:

6074010115324

Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»

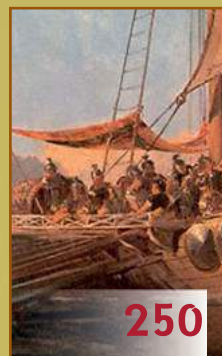
Γιά τούς συνδρομητές
του έξωτερικού

IBAN: GR 94 0171 0740 0060

7401 0115 324

Περιεχόμενα

«Όλβια γεώργια!».....	235
Όρίζοντας την Ελλάδα.....	236
«Τῆ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ»	238
Κώστας Κασίδης, ὁ ταπεινὸς ψαράς τοῦ Θεοῦ	240
Έκ νέου σπορά: ἀνείκαστη ἀγαθότητα	242
Σπορά γιά τήν αἰωνιότητα	244
Διωγμός, ὁ κλῆρος τοῦ πιστοῦ (Α΄ Θε 2,14).	246
Ἡ «Ἑλλάδα τῶν δύο ἠπείρων καί τῶν πέντε θαλασσῶν»	248
Μεγάλη Ἑλλάς	250
Ὁ σμυρνιὸς πολεμικὸς καλλιτέχνης	252
«731»: Νέες Θερμοπύλες	254
Τό ἀνεξόφλητο χρέος (διήγημα)	257
Νέα προσπάθεια ἀπαξίωσης τοῦ μαθήματος τῶν Ἱερουργικῶν	259
Συζητώντας τά γεγονότα	262

«Ὁλβια γεώργια»!

Στό «κλεινόν ἄστυ», στήν Ἀθήνα, στήν πόλη τῆς σοφίας καί τοῦ πολιτισμοῦ, στό κέντρο τῶν διανοουμένων καί τῶν καλλιτεχνῶν, καταφθάνει ὁ ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος. Ἀπέναντι ἀπό τόν ἱερό βράχο τῆς Ἀκρόπολης, στόν Ἄρειο Πάγο, ἐνώπιον ἐπικουρείων, στοϊκῶν φιλοσόφων καί Ἀρεοπαγιτῶν ὁ πυρφόρος ἀπόστολος ἀρχίζει τό ἔργο τῆς θείας σποράς.

Στήν περίφημη δημηγορία του διευκρινίζει ὅτι ἔρχεται νά κάνει συγκεκριμένη τήν ἀόριστη ἐπιγραφή τοῦ βωμοῦ «ἀγνώστω θεῷ». Ἀποκαλύπτει στούς Ἀθηναίους τόν ἀληθινό Θεό, τόν δημιουργό καί συντηρητή τοῦ σύμπαντος, πού μέ τήν ἐνανθρώπησή του ἔγινε ψηλαφητός καί εἶναι ὁ λυτρωτής τῶν ἀνθρώπων, πατέρας μά καί κριτής τῶν πράξεών τους. Μέ δύναμη καταθέτει ὁ μέγας ἱεραπόστολος τή μαρτυρία του γιά τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ καί γιά τό γεγονός τῆς ἀνάστασής του. Ἔτσι ἀποδεικνύει πώς ὅλα τά εἶδωλά τους εἶναι ἄχρηστα.

Ἀλλά σ' αὐτή τήν πόλη τήν ποτισμένη μέ τήν πλατωνική φιλοσοφία, πού πρεσβεύει ἀκλόνητα πώς τό σῶμα εἶναι ἡ φυλακή τῆς ψυχῆς, πώς θά ριζώσει τό κήρυγμα γιά τήν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν σωμάτων; Κι ὅμως, καί σ' αὐτό τό σκληρό ἀκροατήριο ὁ ζωτικός σπόρος πέφτει, διαπερνᾷ τείχη ἀδιαπέραστα καί κουρσεύει, συντρίβει κάποιες καρδιές (βλ. Πρξ 17,34). Ἡ ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ κάνει μάλιστα τήν τομή της, δημιουργώντας ρήγμα καί στό ἴδιο τό δικαστικό σῶμα.

«Τῆ Γ' τοῦ μηνός Ὀκτωβρίου μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, ἐπισκόπου Ἀθηνῶν, καί Δαμάρεως τῆς Ἀθηναίας».

Ὁ σπόρος βλάστησε καί -ὦ τοῦ θαύματος!-, νά οἱ πρῶτοι καρποί, οἱ πρῶτοι ἀθηναῖοι χριστιανοί! Ἡ σημαία τοῦ Χριστοῦ ὑψώθηκε στήν Ἀκρόπολη τῶν Ἀθηνῶν!

Τότε, ἀλλά καί σήμερα, στήν ἀλλοπρόσαλλη ἐποχή μας, πόσες ταραγμένες ὑπάρξεις προσμένουν τούς καλοῦς σποριάδες, πού μέ τόν θεῖο σπόρο, τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, θά γαληνεύσουν τόν ἀγρό τῆς ψυχῆς τους!

Κυριακή τοῦ Σπορέως. «Ἐξήλθεν ὁ σπειρῶν τοῦ σπείραι τόν σπόρον αὐτοῦ» (Λκ 8,5). Ἐξέρχονται οἱ ἐργάτες τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Χριστοῦ μέ τά διοριστήρια τῆς Ἐκκλησίας στά χέρια. Ἀφήνοντας τήν ἡσυχία καί τό βόλευμά τους, ἐξέρχονται ἱεραπόστολοι, ἱεροκήρυκες, κατηχητές, κατηχήτριες, κυκλάρχες, κυκλάρχισσες, γιά νά ριχτοῦν στό κοπιαστικό ἔργο τῆς κατηχητικῆς σποράς. Μιά ἔξοδος σταυρική μέσα στόν φθαρτό, φιλόουλο κόσμον μας.

Ἐξέρχονται οἱ δικοί σου, Κύριε, οἱ εὐεργετημένοι, πού σ' ἀγάπησαν καί στέκονται δίπλα σου συνοδοιπόροι. Ἰκάνωσέ τους καί ἀπόστειλέ τους! Ἄπλωσε τό παντοδύναμο χέρι σου, εὐλόγησέ τους καί παρόλη τήν ἀναξιότητα δώσε, αἰώνιε Σποριά, «ὄλβια γεώργια», τή χαρά τῆς συγκομιδῆς.

Όριζοντας τήν Ελλάδα

Ο Οκτώβριος είναι για τήν πατρίδα μας ένας μήνας γεμάτος από έθνικές μνημες. Μνημες, πού όσο κι αν κάποιοι προσπάθησαν τά τελευταία χρόνια νά υποβαθμίσουν σάν λείψανα φανατισμένου έθνικισμού, μιλάνε ακόμη -δόξα τῷ Θεῷ!- πολύ βαθιά στήν ψυχή μας!...

Μακεδονικός Άγώνας, άπελευθέρωση τῆς Θεσσαλονίκης μας, έπος τοῦ '40. Λένε ὅτι τρία σημεία ὀρίζουν ἕνα επίπεδο. Ποιό ἄραγε εἶναι τό επίπεδο πού ὀρίζουν αὐτά τά τρία χρυσά καρφιά καί τόσα ἄλλα; Πῶς θά μπορούσε κανείς νά ὀρίσει τήν Ελλάδα;

✓ Ἑλλάς εἶναι πρῶτα-πρῶτα αὐτή ἡ γῆ, αὐτός ὁ γαλάζιος βράχος. Εἶναι ὁ ἥλιος τῆς. Εἶναι τά βουνά καί οἱ μοναδικές τῆς θάλασσες. Εἶναι τ' ἄρχοντονήσια τῆς, οἱ κάμποι τῆς καί τά ἔνδοξα πελάγη τῆς. Καί μολονότι ὅλα αὐτά εἶναι χῶμα καί νερό, νιώθεις ὅτι ἔχουν ταυτότητα· ὅτι εἶναι ἑλληνικά ὄχι μέ τήν ἔννοια πῶς ἀνήκουν στόν Ἑλληνα, ἀλλά ὅτι εἶναι τέτοια στήν ὑπόστασή τους, στήν ἴδια τους τή φύση! Θα πεῖ βέβαια κανείς πῶς «εἶναι εὐλόγο νά αἰσθάνεσαι ἔτσι, ἀφοῦ αὐτά ἀκριβῶς σέ διαμόρφωσαν», ὅμως αὐτή ἡ αἰτολόγηση δέν ἀρκεῖ σάν ἐξήγηση, ἡ τουλάχιστον εἶναι ὑπερβολική. Ὅχι, οὔτε ἀρχίζει οὔτε τελειώνει ἐδῶ ἡ ἑλληνικότητα, κι ὅμως ὅλα αὐτά εἶναι ἀπό μόνα τους Ἑλλάς!...

✓ Ἑλλάς εἶναι ἐπίσης αὐτός ὁ συγκεκριμένος λαός. Ὁ Ἡρόδοτος λέει ὅτι ἕνα χαρακτηριστικό τοῦ ἔθνους εἶναι τό «ὁμαιμον», τό ἴδιο αἷμα. Ὅμως τό ἔθνος τῶν Ἑλλήνων πάνω ἀπ' τό αἷμα ἔχει πανίσχυρο κοινό ὑπόβαθρο τό ἴδιο πνεῦμα, τόν ἴδιο τρόπο νά σκέφτεται. Εἰπώθηκε κάποτε ὅτι εἴμαστε ἔθνος «ἀνάδελφον», καί ἰσχύει. Κανένας ἄλλος λαός δέν διαθέτει τόν τρόπο πού ἐμεῖς οἱ Ἑλληνες κατανοοῦμε τόν κόσμο. Βρεθήκαμε νά κατοικοῦμε ἀνάμεσα «στό παραμῦθι τῆς Ἀνατολῆς καί σ' ὄνειρο τῆς Δύσης». Ἀνατολή σημαίνει κυρίως πόνος, ὀδύνη, παραίτηση. Ὁ ἄνθρωπος τῆς λυγίζει μπροστά στόν πόνο καί γιά νά τόν ἀντιμετωπίσει, τόν ἐξαγιάζει. Δύση ἀπό τήν ἄλλη σημαίνει χρηστικότητα, ἀκτιβισμός. «Νά χτίσουμε!» εἶναι τό σύνθημά τῆς, καί σ' αὐτόν τόν στόχο ὑποτάσσει τά πάντα. Οἱ Ἑλληνες; Οἱ Ἑλληνες ἐνδιαφέρονται

κατ' ἀρχήν γιά τό κάλλος, γιά τήν ὁμορφιά τῶν πραγμάτων. Ὅταν ἡ Ἀνατολή θρηνεῖ γιά κάτι ὅτι «κι αὐτό θά ὑποφέρει!», ὅταν ἡ Δύση ρωτᾷ «καί σέ τί μᾶς χρειάζεται;», ἡ Ἑλλάς χαιρέται αὐτό πού εἶναι, τή μοναδική καί ἀνεπανάληπτη θέση του μέσα στόν κόσμο. Γι' αὐτό καί ἡ τέχνη ἐδῶ, καί ἡ φιλοσοφία καί ἡ ἀρχή τῶν ἐπιστημῶν: Ἀπό τό βαθύ δέος τοῦ Ἑλληνα μπροστά στό μυστήριο τῆς παγκόσμιας ἀρμονίας. Γι' αὐτό ἄλλωστε ἐγινε οὐσιαστικά καί ἡ κοιτίδα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὅπως φωτισμένα ἔλεγε ὁ ἅγιος Πορφύριος, «ὁ Χριστός δέν θέλει χοντρές ψυχές!».

✓ Ἑλλάς σημαίνει ἀκόμη μιᾷ ἐντελῶς ξεχωριστή αἴσθηση κοινωνικότητας. Ἐδῶ δέν χρειάζεται νά πει κανεῖς πολλά. Ὅλοι(;) ξέρουμε τί σημαίνει ἐλληνική οἰκογένεια, ἐλληνική γειτονιά, ἐλληνικά πανηγύρια, ἐλληνικοί χοροί, τό νά τρῶνε ὅλοι ἀπ' τήν ἴδια σαλάτα... Καί μάλιστα τό ξέρουν καί σ' ὅλο τόν κόσμο. Κι αὐτό κυρίως ψάχνουν, ὅταν ἐπισκέπτονται τόν τόπο μας. Εἶναι διότι ἀντιλαμβάνονται μέσα τους αὐτό πού ὁ Ἑλληνας γνωρίζει ἀπό τά γεννοφάσκια του: Ὅτι ζωή, ἀληθινή ζωή, θά πει κοινωνία, κι ὄχι μηχανές καί γνώσεις, ὅσο τέλειες κι ἄν εἶναι. Καί ἀσφαλῶς δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι οἱ Ἑλληνες ἀποτελοῦν διεθνῶς ἀπαράμιλλο πρότυπο ἡρωισμοῦ καί φιλοπατρίας. Ὁ μικρός Ἑλληνας, πού γιγαντώνεται στή μάχη ἀπέναντι στόν Γολιάθ ἐχθρό του, ἐμπνέεται ἀπό πρόσωπα καί σχέσεις πού στήν ψυχή του ἀγγίζουν τήν ἔννοια τοῦ ἱεροῦ... Ποιό ἄλλο ἔθνος μετά ἀπό αἰῶνες σκλαβιάς, συντριμμένο καί ἐξουθενωμένο, ἀποκαθήλωσε μιᾷ πανίσχυρη αὐτοκρατορία, ὅπως ἡ Ὄθωμανική; Ποιός ἄλλος λαός ἀντέταξε στόν παντοδύναμο γερμανοῖταλικο Ἄξονα τό... τσαρούχι του, καί τόν ἐξανάγκασε σέ ἄτακτη ὑποχώρηση μέ ὅλα του τά ἄρματα; Ἀλλ' ἐπιλείψει με διηγούμενον ὁ χρόνος...

✓ Τέλος, Ἑλλάς θά πει Ὁρθόδοξη Χριστιανική Πίστη. Ὅμως αὐτό εἶναι ὄντως τό τέλος, ἡ μήπως εἶναι καί ἡ ἀρχή καί τό σῶμα; Εἶναι ἀνάγκη νά ξεκαθαρίσουμε ἐπιτέλους καί μέσα μας καί στά σχολειά μας καί παντοῦ τό ἡλίου φαινότορον: Ὅτι δέν θά ὑπῆρχε σήμερα ἡ Ἑλλάς, ἄν ὁ ἀπόστολος Παῦλος δέν κατέφθανε ἐδῶ, γύρω στό 50 μ.Χ. κομίζοντας τό ζωηφόρο Εὐαγγέλιο τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Στήν ἐποχή μας ὑπάρχουν κάποιοι πού καταριοῦνται τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὅτι ἔσβησε τό «ἐλληνικό φῶς». Δέν ἀναφέρομαι τόσο στούς λεγόμενους ὀπαδούς τῆς «ἀρχαίας θρησκείας» (ποιᾶς ἀπ' ὅλες, τοῦ δωδεκαθέου, τῶν εἰσαχθέντων ἀπό τήν Ἀνατολή ὀργιαστικῶν θεῶν, τῶν συγκρητιστικῶν μορφωμάτων τῆς ἐλληνιστικῆς καί ἐλληνο-ρωμαϊκῆς περιόδου;...), ὅσο στούς «ἀκαδημαϊκούς» προστάτες μιᾶς «δηθεν» καί ἀνιστόρητης ἐλληνικότητας. Ἀλλ', ὦ φίλοι! Ἄν ἐσεῖς ὅλοι, οἱ τιμητές τῆς χριστιανικῆς Πίστεως, οἱ ὅποιοι ἀπολαμβάνετε μέ τό ἀζημίωτο τήν κοινωνία τῆς ἐλευθερίας καί τῆς ἀνοχῆς πού ἐκείνη καθιέρωσε, ζούσατε στήν ἐποχή τῆς κλασικῆς Ἀθήνας, πού τόσο πολύ θαυμάζετε, θά κινδυνεύατε ὡς ἀντιφρονούντες μέ θάνατο. Ἄς σιγήσουν, λοιπόν, τά πολεμικά σας τύμπανα! Εἰς ἀέρα δέρετε...

Ναί, Ἑλλάς θα πει Ὁρθοδοξία! Ἄς τό καταλάβουμε τέλος πάντων ὅλοι, καί ὅσο εἶναι καιρός. Εἶναι ἡ ἔσχατη μωρία νά πριονίζουμε τό κλαδί πάνω στό ὅποιο καθόμαστε.

Εὐ. Αλ. Δάκας

«Τῆ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῶ»

κάριο ὕπνο, γιά νά ἀνεβεῖ μέ τά φτερά τῶν ἀγγέλων στήν αἰώνια δόξα.

Ἄφταστο πρότυπο αἰθέριας ἀγνότητος καί ἀσύλληπτης ταπεινώσεως, ἔφεξε μέ τό φῶς τῆς θείας μορφῆς τῆς στούς δύστηνους σκλάβους, πού ἀναδεύονταν μέσα στήν κατασκότεινη ρωμαϊκή κατακόμβη, νά βροῦν τόν δρόμο τοῦ λυτρωμοῦ. Στάθηκε γι' αὐτούς ὀλόθερμη ἀγκάλη συμπόνιας, παρηγορία γλυκύτατη, δίδαγμα ἐγκαρτέρησης, ταμεῖο ἀστεῖρευτο ἐλπίδων ἀλλά κι ἀλάθευτη ὁδηγήτρια στήν πορεία τῆς νίκης καί τοῦ θριάμβου.

Καί μόνον τά ἀπλά ἐπίθετα πού ὁ πιστός λαός τῆς ἀφιέρωσε νά παραθέσει κανεῖς, εἶναι σάν νά ἀφουγκράζεται ἀτελείωτο αἶνο ἀπό τά πλήθη πού μέ εὐλάβεια ἀκολουθοῦν σέ πομπή ἐπιβλητική διά μέσου τῶν αἰώνων: Ἄνθος τό Ἀμάραντο, Παναγία ἡ Ἀμόλυνη, ἡ Ἀσπροφοροῦσα, ἡ Βασίλισσα Οὐρανοῦ καί Γῆς, ἡ Γαληνή, ἡ Γλυκιά, ἡ Γιάτρισσα, ἡ Βεβαία Ἐλπίς, ἡ Γλυκοφιλοῦσα, ἡ Ἐλεοῦσα, ἡ Γοργοῦπήκοος, ἡ Βλέπουσα, ἡ Δεομένη, ἡ Δακρυρροῦσα, ἡ Ἐγγυήτρια, ἡ Διακονοῦσα, ἡ Θελασσομάχισσα, ἡ Κοσμοσῶτειρα, ἡ Θεοσκεποῦσα, ἡ Ἐλευθερώτρια, ἡ Ἡλιόκαλλη, ἡ Ζωοδότρα, ἡ Χρυσοπηγή, ἡ Ψυχωσώστρα, ἡ Πανάχραντος, ἡ Κυρία τῶν ἀγγέλων, ἡ Καθαρότατη Καρδιά, ἡ Κι-

Κοιμήθηκε μητέρα καί παρθένος ἡ Παναγία μας, γιά νά ἀνεβεῖ «πλατυτέρα νεφέλης», βασίλισσα τῶν ἁγίων καί τῶν ἀγγέλων, μεσίτρια ὅλων τῶν πεινασμένων γι' ἀλήθεια καί διψασμένων γιά δικαιοσύνη, τῶν «τεταγμένων εἰς ζωὴν αἰώνιον». Ἐζησε -μετά τή σταύρωση καί τήν ἀνάσταση τοῦ μονογενῆ της- κάτω ἀπό τή στοργική φροντίδα τοῦ μαθητῆ «ὄν ἡγάπα ὁ Ἰησοῦς», τοῦ Ἰωάννη, ὡς τήν ἡμέρα πού ἔγειρε καί κοιμήθηκε τόν μα-

βωτός, ή Κεχαριτωμένη, ή Παναγία ή Μεγάλη, ή Παραμυθία και τόσα άλλα επάνω από χίλια εξαισία όνόματα. Δέν υπάρχει πολιτεία, κάμπος, βουνό, νησάκι, δάσος, άκρωτήρι, λόφος, πού νά μήν έχει συνυφάνει τό όνομά του μέ τίς δικές της εύεργεσίες. Έπάξια τό έλληνικό "Εθνος τήν έστησε πολιούχο στή βασιλίδα τών πόλεων, νά στρατηγεύει σέ όλους τούς πολέμους τής βυζαντινής Χριστιανοσύνης και νά τής ψάλλουν τά νικητήρια χρυσοφορεμένοι αυτοκράτορες στήν Άγια-Σοφία, τόν Παρθενώνα τής Όρθοδοξίας.

Κι όταν ή Βασιλεύουσα, ή δική της πόλη, πάρθηκε κι ή μαύρη νύχτα τής δουλείας σκέπασε τό Γένος μας, στήν Κυρία Θεοτόκο κρατούσε στηλωμένα τά βουρκωμένα μάτια του από Έκείνη πρόσμενε τή σωτηρία του. Μέ πόση δύναμη ό Ήλιος Μηνιάτης, άμούστακο άγόρι -δεκαεννιά έτών- στά 1684 τήν παρακαλεί από τόν άμβωνα του Άγίου Γεωργίου τής Βενετίας, κάνοντας όλακερη τήν ελληνική παροικία νά κλαίει: «Σήκωσε τό Γένος μας από τήν κοπριάν τής δουλείας εις τόν θρόνον του βασιλικού αξιώματος, από τά δεσμά εις τόν σκήπτρον, από τήν αιχμαλωσίαν εις τό βασίλειον».

Ή εύλογημένη ήμέρα άργούσε άκόμη. Όταν όμως πλησίασε, στή μητέρα του Θεού στράφηκε τό Γένος μας μέ τό στιχηρό του δεσπότη Έλους Άνθίμου, πού αντίλαλησε κάτω από τούς θόλους όλων τών εκκλησιών τής Ρωμιοσύνης: «Δεύρο, Μήτερ, Χριστού προς ήμάς, Σου δεομένους συμπαθούς έπιγνώσεως και σώσον κεκακωμένους τυραννικαίς άπειλαίς και δεινῆ μανία τών Άγαρηνών... Οίκτηρον ούν, Πανύμνητε, και δός ήμίν άνεσιν, παύσον τήν ζάλην και σβέσον τήν καθ' ήμών όργήν, Χριστόν δυσωπούσα». Στο όνομά της ρίχνεται τό

έθνος στόν άγώνα για όλα. Αύτή στρατηγεύει στόν ιερό πόλεμο «για του Χριστού τήν πίστη τήν άγία και τής πατρίδος τήν έλευθερία», για τήν άνάσταση του Γένους.

Άλλος σταθμός τής Ρωμιοσύνης, πονεμένος αυτή τή φορά: Παναγία Σουμελά. Δυό λέξεις πού άποδίδουν έμβληματικά όλη τή χριστιανική ιστορία του Ποντιακού Έλληνισμού, τά κλή του, τίς χαρές του, τά ήρωικά κατορθώματα τών άκριτών, τήν αυτοκρατορία τών Κομνηνών τής Τραπεζούντας, τούς θρύλους, τά τραγούδια, τούς λεβέντικους χορούς του, τό πνεύμα και τήν καρδιά του, πού έπισημαίνουν έμφατικά τό παρελθόν, τό παρόν αλλά και τό μέλλον του, πού ενσαρκώνουν τήν πίστη και τά όράματά του, πού άποτελούν τήν καταφυγή και τήν έλπίδα του, τήν ψυχή τής ψυχής του, τό είναι του. Έκατό χρόνια πριν, τό 1922, ή βάρβαρη συμπεριφορά τών Νεοτούρκων και τών Κεμαλικών προς τά μοναστήρια του Πόντου όδήγησε στήν ολοκληρωτική καταστροφή τής μονής Παναγίας Σουμελά.

Και συνεχίζουμε τήν περιδιάβαση στήν ιστορία. Πριν από όγδόντα δυό χρόνια, τή μέρα πού γιόρταζε ή Μεγαλόχαρη, στόν σεπτό ναό τής Τήνου, τόλμησε ό φασισμός νά βεβηλώσει τό πανηγύρι της μέ άπρόσμενο δολοφονικό χτύπημα. Άθέατος, καλυμμένος μέ τό μυστήριο του πελάγου, εξαπέλυσε τά βλήματά του και βούλιαξε τό βασιλικό κάρabi, πού στείλαμε νά τήν τιμήσει. Δέν συλλογίσθηκε ό ύπουλος έχθρός πώς τό κάρabi εκείνο ήταν δικό της, πλοίο ιερό, και πώς ή πράξη του δέν θά 'μενε άτιμώρητη.

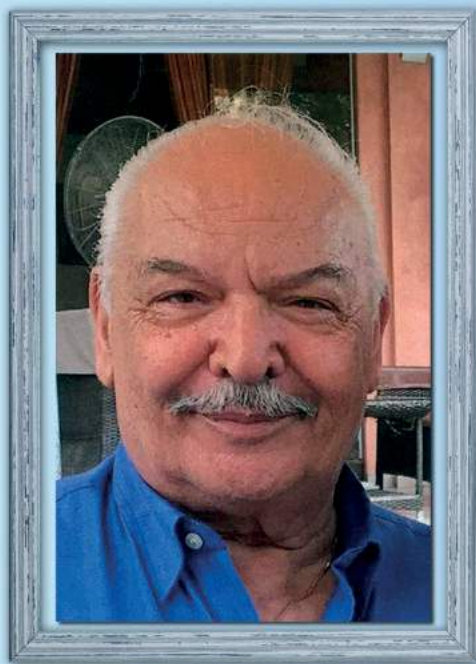
Και τότε, άπ' τό καμπαναριό τής Μεγαλόχαρης ώς τά πέρατα του Έλληνισμού αντίλαλησε τό σήμαντρο του έ-

θνικού συναγερμού. Ὁ ναός της στάθηκε τό ψυχικό μας στρατηγεῖο. Ἀπό τά κύματα τοῦ Αἰγαίου ξεκίνησε θεριεμένο τό ἀδάμαστο πνεῦμα, πού τσάκισε τόν ἐπιβουλεύα στ' ἀνταριασμένα βουνά τῆς Βορείου Ἡπείρου. Ἀπό τόν ναό της πέταξε ἡ νίκη μ' ἀπίστευτα φτερά στίς χιονισμένες κορυφές τῆς Πίνδου καί τῆς Τρεμπεσίνας.

Κι οἱ φαντάροι μας πού σκαρφάλωναν στίς βουνοκορφές τοῦ Μοράβα τήν ἔβλεπαν παντοῦ καί πάντα μέ στέμμα καί σπαθί νά προπορεύεται τρομερή καί ἀδυσώπητη. Καί σάν βρέθηκαν στήν κορυφή, μεταξύ οὐρανοῦ καί γῆς, καί τούς τύλιξαν τά σύννεφα, συναγμένοι ὅλοι μαζί γύρω ἀπό τόν ἱερέα τοῦ συντάγματος ἔψαλαν «τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια», ὅπως στά πιό δοξασμένα χρόνια τῆς Ρωμανίας. Ἔνας ἀκόμη νικηφόρος πόλεμος τῶν Ἑλλήνων, στόν ὁποῖο ἦταν «ὑπέρμαχη στρατήγισσα» ἡ Παναγία μας, εἶχε συντελεστεῖ.

Ἡ τιμή καί ὁ σεβασμός στό πρόσωπό της εἶναι ζυμωμένα μέ τήν ἐθνική μας ὑπαρξη. Μᾶς παραστέκει, μᾶς σκέπει, μᾶς κραταιώνει, ὅπως χαρακτηριστικά σημειώνει ὁ πεζογράφος ἀκαδημαϊκός Σπύρος Μελλάς. Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος εἶναι ἡ Παναγία τοῦ Γένους μας, πού ἔγινε ὕμνος, δύναμη τῆς φυλῆς μας κι ἐλπίδα, «ἡ προστασία ἡ ἀκαταίσχυντος», «ὁ πύρινος σῦλος» πού ὀδήγησε τό Γένος μας στόν δρόμο τοῦ θριάμβου καί τῆς δόξας, ἡ Μάνα τῆς Ρωμοσύνης, ἱστορία κι ἀγώνας στίς κρίσιμες ὥρες τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Κάθε φορά πού ὡς ἔθνος περνᾶμε ἀπό τήν τροχιά τῶν δακρύων καί τοῦ πόνου, στήν Παναγία μας καταφεύγουμε. Γι' αὐτό κι ἐμεῖς εὐγνώμονα ἀναφωνοῦμε: «Τῆς σκέπης Σου, Παρθένε, ἀνυμνοῦμεν τὰς χάριτας, ἦν ὡς φωτοφόρον νεφέλην ἐφαπλοῖς ὑπὲρ ἔνοιαν...».

Εὐδοξία Αὐγουστίνου

Εἰς μνημόσυνον

Κώστας Κασίδης, ὁ ταπεινός ψαράς τοῦ Θεοῦ

Παραμονή τῆς Κοίμησης τῆς Παναγίας μας κοιμήθηκε ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ Κωνσταντῖνος Κασίδης, γιά νά γιορτάσει τό Πάσχα τοῦ καλοκαιριοῦ, ὅπως τό ἐπιθυμοῦσε, στή θριαμβεύουσα ἐκκλησία μαζί μέ τήν Παναγία μητέρα μας καί ὄλους τούς ἀγίους.

Γεννημένος στά χρόνια τῆς γερμανικῆς Κατοχῆς, ὁ ἀδελφός Κώστας ρίχτηκε ἀπό μικρός στή βιοπάλη καί χωρίς ἔκανε τή δική του οικογένεια. Τόν εὐλόγησε ὁ Θεός μαζί μέ τή σύζυγό του Μαρία νά γίνουν γονεῖς πέντε παιδιῶν, πού μέ στοργή καί ἀφοσίωση ἀνέ-

θρεψαν κι ανέδειξαν τίμια μέλη τῆς κοινω- νίας.

Ἡ ζωὴ τους πήρε νόημα πνευματικό, ὅταν γνώρισαν τὴν ζηλωτρία κυκλάρχισσα Ἀγγελική Σαμολαδά. Ἐκείνη συνέδεσε τὸν Κώστα μὲ τὴν Ἀδελφότητα τῆς «Ἀπολυ- τρώσεως», μὲ τὸν μακαριστὸ διδάσκαλο Στέργιο Σάκκο καὶ τοὺς τομεάρχες Πανα- γιώτη Παναγιωτίδη καὶ Ἀριστείδη Ἀνδρε- ἄδη. Ἔτσι ξεκίνησε μία συνειδητὴ πνευμα- τικὴ ζωὴ. Μετὰ ἀπὸ μία ἐκ βαθέων ἐξομολόγηση στὸν ἔμπειρο πνευματικὸ τῆς Θεσσαλονίκης, τὸν π. Ἀθανάσιο Μπελα- ντώνα, ρίχτηκε στὸν ἀγώνα γιὰ μία ζων- τανὴ σχέση μὲ τὴν Ἐκκλησία, τὰ ἱερά μυστήρια, τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ.

Μὲ ζήλο παρακολουθοῦσε τὴν ἀγιο- γραφικὴ μελέτη στὸ Ἀνατολικὸ Παραρ- τημα, στὴν κεντρικὴ αἴθουσα τῆς «Ἀπολυ- τρώσεως», ὅπου μποροῦσε. Μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ ἐπιμέλεια αὐτὸς ὁ ὀλιγο- γράμματος μελετοῦσε τὴν ἀγία Γραφή καὶ σημείωνε χωρὶα τῆς. Μὲ χαρὰ καὶ ἐνθου- σιασμό διέθετε τὸ αὐτοκίνητο καὶ τὸν χρό- νο του, γιὰ νὰ μεταφέρει τὸν διδάσκαλο ἢ τὸν ἀδελφὸ Παναγιώτη σὲ κάποια αἴθου- σα ἐντὸς ἢ ἐκτὸς Θεσσαλονίκης, ὅπου ἐ- κείνοι κήρυτταν. Ἔτσι καλλιεργήθηκε καὶ καταρτίστηκε, ὥστε ἔγινε καὶ ὁ ἴδιος ἱερο- κήρυκας καὶ κυκλάρχης. Διακόνησε τὸ θεῖο κήρυγμα ὄχι μόνον στὴν αἴθουσα τοῦ Ἀνατολικοῦ Παραρτήματος, τοῦ ὁποῦ ἦταν ἐνεργὸ μέλος, ἀλλὰ καὶ σὲ φιλικούς

κύκλους μελέτης ἀγίας Γραφῆς, σὲ ἀντι- αιρετικὲς-ἀντιχιλιαστικὲς συζητήσεις καὶ σὲ διάφορους ναοὺς.

Χαρακτηριστικὸ τῆς ζηλωτικῆς ἀγά- πης του γιὰ τὸ κήρυγμα, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐ- κτίμησης πού ἐνέπνεε σὲ ὅσους τὸν γνώ- ριζαν, εἶναι τὸ ἐξῆς περιστατικὸ, πού μὲ εὐχαρίστηση διηγιόταν: Εἶχε τὸ ψαράδικό του στὴν ὁδὸ Κασσάνδρου, λίγο πιοῦ πάνω ἀπὸ τὴν αἴθουσα τῆς «Ἀπολυτρώσεως». Κάποια φορὰ, γιὰ νὰ παρακολουθήσει τὴν ὁμιλία τῆς Τρίτης πού θὰ τὴν ἔκανε ὁ μα- καριστὸς Νικόλαος Σωτηρόπουλος, ἄφη- σε τὸ μαγαζὶ ἀνοικτὸ μὲ τὴν γραπτὴ παραγ- γελία: «Ὅποιος πελάτης θέλει νὰ ἀγορά- σει ψάρια, μπορεῖ νὰ τὰ πάρει μόνος του, ἀφήνοντας τὸ ἀντίτιμο στὸ κουτάκι ἐπά- νω στὸ τραπέζι». Ὅταν ἐπέστρεψε, βρῆ- κε ὅλα τὰ ψάρια πουλημένα καὶ τὰ χρή- ματα στὸ τραπέζι!

Ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἄλλαξαν ζωὴ μὲ τὴ σύζυγό του, συμφώνησαν νὰ διαθέσουν τὸ σπιτί τους γιὰ νὰ γίνεται ἐκεῖ κύκλος με- λέτης τῆς ἀγίας Γραφῆς. Καὶ λειτούργησε αὐτὸς ὁ κύκλος ἀνελλιπῶς ἐπὶ 45 καὶ πλέον ἔτη, ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν ἐκδημία τῆς συζύγου του, μέχρι τὴ δική του ἀνα- χώρηση γιὰ τὸν οὐρανὸ, ὅπου ἀδιάκοπα πλέον θὰ ἀπολαμβάνει τὸ πρόσωπο τοῦ ἀγαπημένου Κυρίου του, τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

Ἄς εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη του!

ΔΩΡΕΕΣ

Γιὰ τὴν Ἀδελφότητα:

* Ἀνώνυμος 300€ * Δελβεναλιώτης Κων- σταντῖνος, εἰς μνήμην συζύγου Εὐφροσύνης, 50€.

Γιὰ τὸ Περιοδικό

* Λακασῆς Δημήτριος 40€.

Γιὰ τὴν Κατασκήνωση

* Σ.Α. 200€ * Π.Α. 400€ * Γ.Π. 20€ * Δ.Η.

320€ * Ζ.Λ. 300€ * Κ.Ε. 300€ * Σ.Ι. 100€ * Τ.Ι. 1.000€ * Χ.Γ. 1.000€ * Φ.Δ. 50 * Κ.Α. 150€.

Γιὰ τὴ Φιλανθρωπία

* Πύρζας Κωνσταντῖνος, ὑπὲρ ὑγείας ἀδε- λφῆς του Παρασκευῆς, 100€ * Κωνσταντῖνος Παναγιώτης, εἰς μνήμην Δημητρίου Φωτιά- δη, 100€.

Γιὰ τίς Φυλακὲς

* Χ.Ε. 150€ * Μ.Σ. 50€.

Ἐκ νέου σπορά: ἀνείκαστη ἀγαδότητα

Ἐξέρχεται γιά μία ἀκόμη χρονιά ὁ Σπείρων γιά νά σπείρει. Ὁ σπόρος Του ἀτόφιο χρυσάφι. Γιά πολλοστή φορά ρίχνεται παντοῦ. Ξανά ἢ ἴδια κίνηση. Μία διηνεκῆς ἐπανάληψη δύο χιλιετηρίδων. Κι ὅμως, κάθε σπορά ἐντελῶς ἰδιαίτερη.

Ὁκτώβριος. Μία ἀκόμη εὐκαιρία καλλιέργειας περνάει ἀπό μπροστά μου. Κυριακή τοῦ Σπορέως. Πῶς θά ὑποδεχθῶ φέτος τόν Λόγο τοῦ Θεοῦ; Ὡς ὁ πεπειραμένος, πού μετὰ ἀπό δεκαετίες παρακολούθησης κηρυγμάτων τά ξέρω ὅλα; Ὡς ὁ κορεσμένος, πού ὁ τάφος τῆς συνήθειας μ' ἔχει βαλτώσει; Ὡς ὁ ὑπερφωτισμένος μέ ὑποχρεώσεις, πού δέν διαθέτω οὔτε ἓνα λεπτό ἐλεύθερο γιά δευτερεύουσες ὠφέλιμες διηγήσεις; Ὡς ἐκλεκτικός, πού κρίνω τούς ὁμιλητές μέ βάση τό βιογραφικό τους κι ἐπιλέγω ἀνάλογα μέ τό αἰσθητικό μου γούστο, ἀδιαφορώντας γιά τό κατά πόσο τό περιεχόμενο εἶναι λόγος βιβλικός; Ὡς ἀκτιβιστής, πού ἀντιμετωπίζω τά κατηχητικά καί τά συναφή τους ὡς -ἀπαρχαιωμένη πλήν χρησιμότητα- ἐθελοντικῆς προσφορᾶς στήν κοινωνία; Ὡς ὑπερόπτης, πού θεωρῶ πῶς τά τοῦ Θεοῦ ἀπευθύνονται σέ παιδάκια, προκειμένου νά ἐξασφαλίσουν στό ξεκίνημά τους μία καλή βάση σέ τρόπους συμπεριφορᾶς; Ὡς εἴρωνας, πού περιφρονῶ τέτοιου εἴδους προσκλήσεις καί σνομπάρω ὅσους στόν 21ο αἰώνα

ἐξακολουθοῦν νά ἐπιδεικνύουν ζήλο γιά τόσο συντηρητικές συνάξεις; Ὡς σκανδαλισμένος ἀπό τά τόσα δημοσιεύματα γιά λάθη σέ ἐκκλησιαστικούς χώρους, γιά διενέξεις πού μέ ἀπωθοῦν καί μέ βολεύουν ὡς δικαιολογία γιά νά ἀπομακρυνθῶ ὀριστικά;

Ὡς... ὡς... καί ὁ κατάλογος τῶν «ἔχε με παρητημένον» τελειωμό δέν ἔχει. Μία ἐποχή κατακλυσμένη ἀπό παραιτήσεις καί ἀρνήσεις στόν καλό Σποριά. Συνεχίζουμε, ὁ καθένας ἀπορροφημένος στούς ταχύτατους ρυθμούς του, πού μᾶς καθιστοῦν καί ταχύτατα ἀνάπηρους πνευματικά. Ὅμως μέ μία πρώτη ματιά ἢ διαπίστωση δέν μᾶς προκαλεῖ ἀνησυχία, καθώς δέν ζημιώνεται τό εἰσόδημά μας. Γιατί νά ἐξετάσουμε τό φρόνημά μας; Μπορεῖ βέβαια νά διατηροῦμε μία ἐπίφαση μαθητείας, γιά νά φανοῦμε συνεχιστές τῆς παράδοσης τῶν Ὁρθοδόξων προγόνων μας.

Μετὰ ἀπό χρόνια τέτοιας ἐπιπόλαιης ἐπιλογῆς, ποιά νά 'ναι μέσα μου ἡ συγκομιδή; Μίξη ὁδοῦ, πέτρας, ἀκανθῶν καί μία χούφτα εὐφορῆς γῆς κάπου σάν γαρνιτούρα. Ἡ ταλαίπωρη φωνή τῆς συνείδησης τοξεύει μία ἐλεγκτικὴ ἤχῳ στά χάλκινα τοιχώματα τοῦ νοῦ: «Διά τόν χρόνον τῆς καλλιέργειάς σου δέν ἀρμόζει τέτοιο ἀκατάστατο συνονθύλευμα».

Κι ὅμως κάθε Ὁκτώβρης σηματοδο-

τεί έφαλτήριο προσκλητήριο. Άγιασμοί, όμιλίες, καθηγητικά, συνάξεις... και παντού έπανερχεται ό κάλός Σποριάς πού έξέρχεται. Τί θά άπαντήσω στό κάλεσμά Του; Άν στ' αλήθεια ένδιαφέρομαι γιά τό συμφέρον μου και ποθώ τή μακαριότητα, τότε καλούμαι νά άπαντήσω στόν Σποριά ένα άλάξευτο «ναί», βγαλμένο άπευθείας από τόν πυρήνα τής καρδιάς. Ένα νέο «ναί» κι άμέσως νά βάλω «Εύλογητός». Τά υπόλοιπα άς τά άφήσω μέ έμπιστοσύνη στα χέρια Του τά γεμάτα σπόρο θεϊκό.

Μπορεί στην πνευματική ζωή οι προσπάθειες πρωτοχρονιάς νά είναι καθημερινές, αλλά ή σωτήρια σπορά έξασφαλίζεται μέσα από αυτές τις άναριθμητες άφετηρίες πού ό εϋσπλαχνος Κύριος χαρίζει. Έ άνείκαστη εϋσπλαχνία του Πατέρα μου προσφέρει έκ νέου τήν εύλογημένη σπορά του λόγου του, χωρίς νά συμμερίζεται τις προηγούμενες άστοχίες μου, άκόμη και τις ένσυνείδητες άλαζονικές άπομακρύνσεις μου.

Άν όποτε έξέρχεται καρτερικά ό Σπείρων ύποδέχομαι έκ νέου τόν λόγο μέ άνοιχτή καρδιά, τότε έτος μέ έτος θά σιγοβλασταίνει έντός μου «εϋκαρπος έλαία». Από τή δική μου τοποθέτηση μπροστά στόν θείο σπόρο έξαρτάται τό «ώς», ή συσχέτιση πού θά δώσει καρπό λίγο ή και έκατονταπλασίονα. Στέκομαι ως γή αγαθή; Ός διψασμένη έλαφος; Ός έμπορος πού άναζητά τόν πολύτιμο μαργαρίτη; Ός υίός;

Όταν πάψω νά πολιτεύομαι ως άφρων, θά εύφορήσει ή ψυχή. Όταν άπαλλαγώ από τις έπιρροές τής σύγχρονης ύπεροψίας, τότε θά άνακτήσω τή διορατικότητα πού φανερώνει κάθε χρόνο τέτοιες μέρες τήν όλόφωτη μορφή του Σποριά. Τότε σάν τυφλός Βαρτίμαιος θά φωνάζω άκατάπαυστα: «Ίησού, έλέησόν με!». Άνεπηρέαστος από τούς γύρω. Έχω αύτιά μόνο γιά τά λόγια του Κυρίου μου. Τά ίδια, τά γνωστά, τά σωτήρια, πού άκόμη ούτε στό έλάχιστο δέν προσέγγισα. Έκζητώ τή φωνή Του. Και πιστεύω στην άνείκαστη αγαθότητα του Χριστού, πού δέν φείδεται μίας έκ νέου σποράς και γιά τή δική μου χέρσα γή.

A.T.

Βιβλιοπροτάσεις

Έρμηνεία τής άγίας Γραφής
 βασισμένη στη γνώση
 και στό βίωμα
 τής άγιοπατερικής παράδοσης.

Βιβλιοπωλείο ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ,
 Γ. Μπακατσέλου 5, Θεσσαλονίκη,
 τηλ. 2310 274518

ή e-shop <http://books.apolytrosis.gr>

Οἱ ἅγιοι στή ζωή μας

Σπορά
για τήν αἰωνιότητα

Σάν δεῖς τή γῆ νά ὀργώνεται βαθιά μέ τοῦ γεωργοῦ τό κοφτερό ἄροτρο, σίγουρα θά περιμένεις τοῦ σποριά τήν καρτερική ἀλλά καί ἐπίμονη ἐργασία. Ἀπό τή δουλεμένη γῆ προσμένεις ἑκατονταπλασίονα καρπό. Κι ἂν δώσει καί ὁ Οὐρανός τό πρωτοβρόχι -δροσιά εὐλογημένη- γίνεται πλούσια ἡ συγκομιδή.

Σάν δεῖς μία νεανική καρδιά νά ὀργώνεται μέσα στόν πόνο καί στήν ὀρφάνια, ἀλλά καί νά δουλεύονται οἱ σβόλοι τῶν παθῶν μέ τή σκληρή τήν ἄσκηση καί τήν ὑποταγή, σίγουρα θά περιμένεις τή θεία σπορά ἀπό ἕναν σοφό ἐργάτη τοῦ Θεοῦ. Κι ἂν δώσει ὁ Οὐρανός τή δροσιά τῆς θείας χάρης, θε νά καρπίσει ὁ σπόρος τήν ἀντίσταση τῆ σθεναρή στοῦ πονηροῦ τά δελεάσματα, τό φρόνημα τό ἥρωικό, τόν πόθο τοῦ μαρτυρίου.

Σάν δεῖς στό συναξάρι 29 τοῦ Ὀκτωβρίου, θά συναντήσεις μία τέτοια καρδιά, τήν ἁγία Ἄναστασία τῆ Ῥωμαία, τήν πολύαθλο ὀσιοπαρθενομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ. Ζεῖ τόν 3ο μ.Χ. αἰώνα, ὅταν αὐτοκράτορας εἶναι ὁ Διοκλητιανός. Ἀπό τά εἴκοσί της μόλις χρόνια, παρόλο πού φέρει τό ὄνομα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Θεοῦ, γίνεται ὁ ἄνθρωπος τοῦ Σταυροῦ. Βρίσκει τήν εἰρήνη καί τήν πληρότητα στήν «κοινωνία τῶν παθημάτων» τοῦ Χριστοῦ. Σπόρος καθαρός πέφτουν μέσα της οἱ νοθεσίες τῆς πνευματικῆς της μητέρας Σοφίας, καθοδηγήτριας τῆς παρθενικῆς της πολιτείας. Ταπεινά ἡ εὐλογημένη νέα τόν βάζει στά τρίσβαθά της πολύτιμο θησαυρό. Ἐκεῖ μέσα μυστικά -μέσ στή δροσιά τῆς θείας χάρης- γεννιέται θερμή ἡ ἀγάπη στόν Χριστό, ἥρωική ἡ πίστη, ὁ πόθος γιά τήν αἰωνιότητα.

Δέν τήν τρομάζουν οἱ ὑπηρέτες τοῦ Διοκλητιανοῦ, πού ἀσυγκράτητοι ὀρμοῦν νά τή συλλάβουν. Στοργικά τήν ἐνισχύει ἡ μάνα τῆς ψυχῆς της, γερόντισσα Σοφία. Συγκινημένη τήν κατευοδώνει γιά τήν εὐλογημένη ὥρα τοῦ μαρτυρίου:

«Μή δειλιάσεις, κόρη μου ἀγαπημένη, γιά τή σκληρότητα τῶν τυράννων καί τή δριμύτητα τῶν μαρτυρίων. Ὁ ἴδιος ὁ Νυμφίος σου

θά σου συμπαρασταθεί, θά ἐλαφρύνει τούς πόνους. Ἐάν ὁ Κύριος πέθανε γιά χάρη μας, πῶς κι ἐμεῖς νά μὴ μιμηθοῦμε πρόθυμα τόν θάνατό Του γιά τή σωτηρία μας; Δέν λογίζεται θάνατος τό νά πεθάνεις γιά τόν Χριστό. Εἶναι χαρά, εὐφροσύνη, λαμπρότητα. Εἶναι διάβαση ἀπό τά φθαρτά καί πρόσκαιρα στά ἀφθαρτά καί αἰώνια». Μέ θαυμασμό τήν ἀντικρίζει «φωτὶ Θεοῦ ἀκτίστῳ καταυγασθεῖσα ὅλη».

«Μητέρα μου», τῆς ἀπαντᾷ, «σύ μέ γνωρίζεις "ἀγάπης τετρωμένη ἐγὼ εἶμι", μά κάνε δέηση στόν δεσπότη μας Χριστό. Ἔχω ἀνάγκη τῆ δύναμη καί τῆ βοήθειά του, ὥστε νά μὴ δειλιάσω, νά φυλάξω ἀπαρασάλευτες ὅλες τίς ὑποσχέσεις».

Ἀρπάζουν τή σεμνή νέα καί τήν πηγαίνουν στό κριτήριο ἀλυσσοδεμένη. «Χρυσῶ ἀγιωσύνης περικεκοσμημένη» ἡ Ἀναστασία ἀφήνει ἔκθαμβους τούς κριτές. Στοῦ Πρόβου τά καλοπιάσματα ὁμολογεῖ θαυμάσια τήν πίστη της. Τώρα πιά ἕνας πόθος κατακαίει τά σωθικά της: νά γίνει ἡ ἴδια ἡ ὑπαρξὴ της σπόρος γιά τήν αἰωνιότητα. Νά ἀντιπροσφέρει τοῦ μαρτυρίου της τό αἷμα στόν ἐσταυρωμένο της Νυμφίο. Πορεύεται στό μαρτύριο μέ τή βεβαιότητα τῆς ἀνάστασης.

Τῆ γυμνώνουν μπροστά στά μάτια ὄλων κι ἐκείνη ἀποκρίνεται μέ γενναιότητα καί πίστη ἡρωική:

«Ἡγεμόνα, αὐτὴ μου τῆ γύμνωσις δέν τὴν ἔχω γιά ντροπή, ἀλλὰ γιά περιλαμπρο καί εὐπρεπέστατο στολισμό, γιατί γδύθηκα τόν παλαιὸ ἄνθρωπο, καί ντύθηκα τόν καινούργιο καί ἀφθαρτο. Ἄς μέ θανατώσεις! Ὅλο τόν ἑαυτὸ μου τόν χρωσῶ στόν Δημιουργὸ καί Σωτήρα μου. Ποθῶ Αὐτός νά δοξασθεῖ σέ ὅλα μου τά μέλη. Θά τοῦ τά παραστήσω σάν κοσμήματα, μέ τόν στολισμό τῆς ὁμολογίας».

Σέ εὐχαριστοῦμε, ἀγία μεγάλη μας ἀδελφή! Ἀξιώθηκες νά δοξάσεις τόν ζωντανὸ Κύριό μας. Τό ἡρωικό σου φρόνημα

μᾶς γεμίζει θαυμασμό καί ἔκπληξη. Πῶς ὑπέμεινες νά τσουρουφλίζεσαι πάνω στή φωτιά; Νά σέ ξεσχίζουν, καθὼς σέ χτυποῦν στήν πλάτη μέ ξύλα; Νά σοῦ σπάζουν ἕνα-ἕνα τούς σπονδύλους; Μπροστά σου ἅγιο, ἱερό πανάχραντο πρότυπο ὁ ἐσταυρωμένος Κύριος, πού θυσιάστηκε γιά χάρη σου. Ὁμολογεῖς: «Τοῦ Κυρίου μου εἶμαι!». Ἡ δροσιά τῆς προσευχῆς σου κατασβήνει τὴν φωτιά! Σέ δένουν σ' ἕναν τροχό. Δέν δειλιάζεις. Στό γύρισμα τοῦ τροχοῦ συντρίβονται ὅλα τά κόκκαλά σου. Τεντώνονται τά νεῦρα καί οἱ ἄρμοι τοῦ σώματος. Τίποτε δέν θυμίζει τὴν πρώτη φυσικὴ ἄρμονία καί ὁμορφιά. Ἐλεεινὸ θέλημα, διαβάζουμε στό συναξάρι σου.

«Ἐάν τε ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν», τό ζεῖς βαθιά σου, πανεύφημε Ἀναστασία! Προσβλέπεις στήν «ἄκραν φιλανθρωπίαν» τοῦ Θεοῦ σου. Στοργικὴ ἢ θεῖα παρέμβαση. Μὲς στή φυλακὴ θεραπεύεται κάθε πληγὴ. Μὲς στυλωμένο τό βλέμμα στήν «ἄλλη βιοτή», εἶναι πολὺ μικρὴ ἢ ὅποια ὀδύνη. Προγεῦσαι τοῦ Παραδείσου «τὸ νίκος». Σέ κρεμοῦν σέ ξύλο. Σέ καταξεσχίζουν μέ σιδερένια νύχια. Σοῦ κόβουν τούς μαστοὺς. Σοῦ ξεριζώνουν ὅλα τά δόντια καί τά νύχια. Πρὶν σοῦ ξεριζώσουν καί τὴ γλῶσσα ἀπὸ τὸν φάρυγγα ξεχειλίζει ἡ ὑπαρξὴ σου: «Σ' εὐχαριστῶ γιά τὴν τιμὴ νά μαρτυρῶ γιά Σένα!». Κι ἔπειτα σοῦ κόβουν τό κεφάλι.

Μέσα στά αἵματα σέ ἀντικρίζω, σεβαστὴ μου Ἁγία! Νίκησες τόν θάνατο! Δέν εἶσαι στοὺς νικημένους! Λάμπεις «σὺν Αὐτῷ». Σέ τιμῶ ὡς «Μαρτύρων τὸ ἥδυσμα». Σέ θαυμάζω ὡς «παρθένων τὸ ἀγλαῖσμα καὶ τὸ σεμνολόγημα». Θέλω νά βαδίζω στά οὐρανόδρομα ἴχνη σου, «τῶν ἀσκουσῶν καλλονή», γιά νά σπέρνω στό διάβα μου ἐδῶ στή γῆ τῆς ἀγιουσύνης τά ἀμάραντα ἄνθη.

Οὐρανοδρόμος

Μηνύματα από τὴν Α΄ πρὸς Θεσσαλονικεῖς Ἐπιστολὴ

Διωγμός, ὁ κλῆρος τοῦ πιστοῦ (Α΄ Θε 2,14)

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ οἱ συνεργάτες του καμαρώνουν τὴ μικρὴ νεοσύστατη ἐκκλησία τῆς Θεσσαλονικῆς κι εὐχαριστοῦν τὸν Θεὸ βλέποντας ὅτι στοιχίζεται πιστὰ στὰ ἴχνη τῆς πρώτης ἐκκλησίας: **«μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων»** (Α΄ Θε 2,14).

Ἦταν πεποιθήση τοῦ ἀποστόλου ὅτι ἡ ἐκκλησία τότε εἶναι γνήσια, ὅταν ἔχει νὰ δείξει πληγές. Στούς Φιλιπησίους γράφει: «Ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν» (1,29). Δέν μπορεί μία ἐκκλησία νὰ εἶναι ἀληθινὰ σῶμα τοῦ ἐσταυρωμένου Ἰησοῦ, ἂν δέν σηκώνει ἢ ἴδια σταυρό, ἂν τὰ μέλη της δέν ζοῦνε σταυρικὴ ζωή. Καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἀπόστολος ὡς διαπιστευτήρια τῆς γνησιότητάς του προβάλλει τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ πού φέρει πάνω στό ἴδιο του τό σῶμα (βλ. Γα 6,17).

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός δέν ὑποσχέθηκε στούς μαθητές του ἄνετη καὶ εὐτυχισμένη -κατὰ τὴν ἀντίληψη βέβαια τοῦ κόσμου- ζωή. Τούς προειδοποίησε ὅτι «ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε» (Ἰω 16,33) καὶ τούς ἀποκάλυψε ὅτι «ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου» (Μθ 10,22). Ἡ ζωὴ τοῦ χριστιανοῦ εἶναι ζυμωμένη μέ τὸν πόνο καὶ τὸν διωγμό, κι αὐτό μᾶς τό βεβαιώνει καὶ ἡ ἱστορία. Ὅταν μιλάμε, βέβαια, γιά διωγμούς, ἢ σκέψη μας δέν πρέπει νὰ τρέχει μόνον στό Κολοσσαῖο καὶ στὰ ἀμφιθέατρα τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων τοῦ Χριστιανισμοῦ. Διωγμούς ἀντιμετωπίζουν ὅλοι οἱ πιστοί, ὅταν θέλουν νὰ ζοῦν τὴ χριστιανικὴ ζωὴ μέ συνέπεια καὶ χωρὶς συμβιβασμούς. Καὶ σήμερα ὁ ἀληθινός χριστιανός, πού ρυθμίζει τὴ ζωὴ του σύμφωνα μέ τὴ «μωρία τοῦ σταυροῦ» (βλ. Α΄ Κο 1,18), ἀντιμετωπίζει τὸν ὄνειδισμό, τὴ συκοφαντία, τὴν ἀποδοκιμασία καὶ τίς εἰρωνεῖς τῶν ἀνθρώπων.

Οἱ ἐχθροὶ τῆς πίστεως εἶναι ἀνεξάντλητοι σέ ἐφευρετικότητα, στούς τρόπους καὶ στὰ μέσα πού χρησιμοποιοῦν γιά νὰ πτοήσουν τὸν δίκαιο, νὰ κάμψουν τὴ σταθερότητά του καὶ νὰ τὸν παρασύρουν σὴ θολή ζωὴ τῆς ἀμαρτίας. Ὁ Κύριος

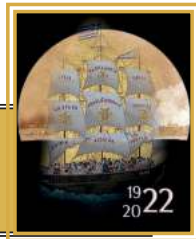
στήν ἐπί τοῦ ὄρους ὁμιλία του μακαρίζει αὐτούς πού διώκονται, ἐπειδὴ παραμένουν σταθεροί καί ἀμετακίνητοι στή γραμμὴ τῆς δικαιοσύνης, δηλαδή προσηλωμένοι στόν νόμο τοῦ Θεοῦ· «μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Μθ 5,10). Αὐτοὶ οἱ πιστοὶ διαθέτουν φρόνημα ἀκατάβλητο, ἀνδρεία καί γενναιότητα ψυχῆς. Προτιμοῦν νά διωχθοῦν, νά ἀδικηθοῦν, νά ὑποστοῦν ὅποιαδήποτε ζημία καί θυσία, παρά νά παρασυρθοῦν ἀπό πονηροὺς ἀνθρώπους καί νά ἀπομακρυνθοῦν ἀπό τὴν εὐσέβεια καί τὴν ἀρετή.

Σέ κάθε ἐποχὴ ἔχει ἰσχὺ ὁ λόγος τοῦ ἀποστόλου Παύλου: «Πάντες οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται» (Β΄ Τι 3,12). Οἱ ἀσεβεῖς καί ἀμαρτωλοὶ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου μισοῦν καί κατατρέχουν τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ, ὅπως εἶπε ὁ Κύριος. Πολλές φορές διώκεται ἡ ἀρετὴ καί θριαμβεῖ ἡ κακία. Οἱ ἄπιστοι βλέπουν τίς θλίψεις τῶν χριστιανῶν καί σαρκάζουν. Οἱ ὀλιγόπιστοι τaráσσονται καί κλονίζονται. Οἱ πιστοὶ ὅμως γυμνάζουν καί ἀσκοῦν καθημερινά τόν ἑαυτό τους, ὥστε νά ἔχουν πάντοτε στή ζωὴ τους τόν σταυρό τοῦ Κυρίου, πού ἐγγυᾶται καί προμηνεῖ τὴν ἀνάσταση καί τὴν αἰώνια ἀποκατάσταση στόν οὐρανό.

Υπάρχουν μάλιστα καί κάποιες περιπτώσεις πού ἡ ἀνεξίκακη στάση τῶν πιστῶν στόν διωγμὸ φέρνει θαυμαστοὺς καρπούς καί ὁδηγεῖ ψυχές στή σωτηρία. Ἀναφέρω ἓνα χαρακτηριστικὸ παράδειγμα, ὅπως τό διηγεῖται κάποιος στρατιώτης πού ὑπηρετοῦσε στήν 7η Μεραρχία Πεζικοῦ: «Στό Κέντρο Βασικῆς Ἐκπαιδευσεως εἶχαμε ἓναν συνάδελφο πού συνήθιζε κάθε βράδυ νά γονατίζει καί νά προσεύχεται. Ἐμεῖς τόν περιγελοῦσαμε καί προσπαθοῦσαμε νά τόν ἀναγκάσουμε νά πάψει νά προσεύχεται. Ἐκεῖνος ὅμως ἦταν ἀκλόνητος. Ἐνα βράδυ ἄρπαξα τίς λασπωμένες ἀρβύλες μου καί τοῦ τίς πέταξα στήν πλάτη. Ἐνα βογγητό πόνου ἀκούστηκε, ἀλλά ἐκεῖνος συνέχισε νά προσεύχεται. Τὴν ἄλλη μέρα τό πρωὶ μπροστά στό κρεβάτι μου βρῖσκονταν οἱ ἀρβύλες μου καθαρισμένες καί γυαλισμένες. Ἡ μεγαλειώδης αὐτὴ στάση τοῦ πιστοῦ συναδέλφου μου στή δική μου ἀπάνθρωπη κίνηση μέ συγκλόνησαν καί μπροστά σέ ὅλους τοῦ ζήτησα συγγνώμη μέ ἀναφιλητά. Αὐτός ἔγινε αἰτία νά πιστέψω στόν Χριστό, νά μετανοήσω, νά ἐξομολογηθῶ καί νά ἀλλάξω ζωή».

Πολλές φορές αὐτός ὁ διωγμὸς τῆς ἀποδοκιμασίας γίνεται πολὺ σκληρός, γιατί δέν προέρχεται ἀπὸ ἀνθρώπους ξένους καί ἄσχετους μέ μᾶς, ἀλλὰ ἀπὸ συγγενεῖς καί φίλους μας. Κανεὶς ὅμως δέν δικαιολογεῖται νά δείξει δειλία σ' αὐτόν τόν διωγμὸ. Γιά τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ἀξίζει τό πᾶν νά ὑποφέρουμε. Ἐπειτα μὴν ξεχνᾶμε ὅτι καί ἄλλοι πιστοὶ πρὶν ἀπὸ μᾶς ὑπέφεραν γιά τόν Χριστό σκληρά μαρτύρια χωρὶς νά λυγίζουν. Θά ντραποῦμε μιά μέρα στόν οὐρανό, ὅταν θά τοὺς ἀντικρίσουμε, ἂν δέν φανοῦμε ἀντάξειοί τους ἐδῶ στή γῆ. Ὁ Μέγας Βασίλειος βεβαιώνει ὅτι ἂν συναντᾶς διωγμούς καί θλίψεις «ὑπὲρ τοῦ Λόγου, δηλονότι τῆς ἀληθείας, γίνωσκε ὅτι βασιλεύεις ὕστερον». Ἡ ἀμοιβὴ σου θά εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Στέργιος Ν. Σάκκος

Ἡ «Ἑλλάδα τῶν δύο ἡπείρων καί τῶν πέντε θαλασσῶν»

1920 (συνέχεια)

Τό 1920 ξεκίνησε μέ τούς καλύτερους οἰωνούς γιά τήν Ἑλλάδα καί τούς Ἑλληνες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Μέ θλιβερή ἐξαίρεση τή σφαγή τῶν 8.000 ἐλλήνων κατοίκων τοῦ Ἀιδινίου ἀπό τούς Τούρκους τόν Ἰούνιο τοῦ 1919, οἱ ἐξελιξίεις ἦταν πολύ θετικές, καθώς ὁ ἐλληνικός στρατός, μέ τήν ἄδεια τῶν Συμμάχων, εἶχε ἐπεκτείνει γιά λόγους ἀσφαλείας τήν κυριαρχία του πέρα ἀπό τή ζώνη τῆς Σμύρνης, μέχρι τήν Προῦσα στά βόρεια, τό Οὐσάκ στά ἀνατολικά καί τό Ἀιδίφι νότια. Ἐπίσης, ἡ ἔλλειψη συνεργασίας τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν ὀδήγησε στήν κατάληψη τῆς Κωνσταντινούπολης τό 1920 ἀπό τούς Συμμάχους μέ συμμετοχή καί τῆς Ἑλλάδας. Ἐτσι, ὑπῆρχε βásiμη αἰσιοδοξία ὅτι οἱ συζητήσεις στή Συνδιάσκεψη τῆς Εἰρήνης στό Παρίσι θά κατέληγαν σέ ἐκτεταμένα ἐδαφικά κέρδη ἐπί τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

Στήν πραγματικότητα ὅμως, τόσο σέ διεθνές ὅσο καί σέ στρατιωτικό ἐπίπεδο, οἱ ἐξελιξίεις ἦταν ἀνησυχητικές. Ἀρχικά, ὁ ἀμερικανός πρόεδρος Οὐίλσον, ἐμπνευστής τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καί προστάτης τῆς νεοσύστατης Ἀρμενίας, δέν κατόρθωσε νά πείσει τή Γερουσία τῶν Η.Π.Α. γιά τήν ἐγκριση τῆς Συνθήκης Εἰρήνης τῶν Βερσαλλιῶν (28 Ἰουνίου 1919) καί ἀναπόφευκτα οἱ Η.Π.Α. ἐπέστρεψαν στόν ἀπομονωτισμό. Ἐτσι, ἡ Ἀρμενία, φυσική σύμμαχος τῆς Ἑλλάδας, πού ἡ ὑπαρξή της καθιστοῦσε τήν Τουρκία περικυκλωμένη, ἔμεινε ἀβοήθητη καί διαμελίστηκε ἀπό τήν Τουρκία καί τή Σοβιετική Ἐνωση. Ἡ Σοβιετική Ἐνωση μάλιστα ἀρ-

χισε νά ἐνισχύει μέ χρήματα καί ἐφόδια τόν Κεμάλ. Συγχρόνως ἡ Γαλλία, πού κατεῖχε τήν Κιλικία καί τή Συρία, δέν φαινόταν ἱκανοποιημένη ἀπό τήν πρωτοκαθεδρία τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἐνῶ ἡ ἐχθρική στάση τῆς Ἰταλίας ἐντεινόταν ὅλο καί περισσότερο. Τέλος, ἡ γεωγραφική διαμόρφωση τῆς Δυτικῆς Μικρᾶς Ἀσίας δέν ἐπέτρεπε τήν ἀποτελεσματική ἄμυνά της σέ ἕναν πόλεμο διαρκείας, τή στιγμή πού οἱ Τούρκοι δέν φαίνονταν διατεθειμένοι νά ἀποδεχτοῦν τήν ὀριστική ἀπώλειά της.

Παρόλ' αὐτά, ἡ διπλωματική δεξιότητα τοῦ Βενιζέλου εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τήν ὑπογραφή τῆς Συνθήκης Εἰρήνης τῶν Σεβρῶν ἀνάμεσα στήν Ὀθωμανική Αὐτοκρατορία καί τίς νικητρίες δυνάμεις τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Ἡ Συνθήκη αὐτή δημιουργοῦσε τήν «Ἑλλάδα τῶν δύο ἡπείρων καί τῶν πέντε θαλασσῶν», καθώς ἡ Ἀνατολική Θράκη, ἡ Ἰμβρος καί ἡ Τένεδος θά προσαρτῶνταν στήν Ἑλλάδα, ἐνῶ ἡ εὐρύτερη περιοχή τῆς Σμύρνης θά παρέμενε γιά πέντε χρόνια ὑπό ἐλληνική διοίκηση καί στή συνέχεια θά γινόταν δημοψήφισμα πού θά καθόριζε τήν τύχη της. Ἦδη μέ τή συνθήκη τοῦ Νεϊγύ μέ τή Βουλγαρία εἶχε προσαρτηθεῖ καί ἡ Δυτική Θράκη. Ἡ Ἑλλάδα, 100 χρόνια μετά τήν Ἐπανάσταση, ἄγγιζε τό ὄνειρο τῆς Μεγάλης Ἰδέας.

Ὡστόσο, ἀφενός ἡ ἐπαναστατική κυβέρνηση τοῦ Κεμάλ ἀπέρριψε τή Συνθήκη πού εἶχε ὑπογράψει ἡ ἀδύναμη σουλτανική κυβέρνηση κι ἀφετέρου ἡ ἐχθρική διάθεση τῶν περισσότερων εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων (Ἰταλία, Γαλλία, Σοβιετική Ἐνωση) ἐντάθηκε, ἐνῶ οἱ Η.Π.Α. παρέμει-

‘Ο Έλληνας πρωθυπουργός Έλευθέριος Βενιζέλος υπογράφει τή Συνθήκη τών Σεβρών.
Έθνική Βιβλιοθήκη τής Γαλλίας

ναν αδιάφορες. Ακόμη κι ή Μ. Βρετανία, πού συνέβαλε πολύ στή διαμόρφωση τής Συνθήκης, έξαντλημένη από τόν Α΄ Παγκόσμιο δέν είχε διάθεση νά βοηθήσει στρατιωτικά στήν έπιβολή τών όρων τής Συνθήκης. Συγχρόνως, παρά τήν τεράστια διπλωματική αυτή έπιτυχία, πραγματοποιήθηκε δολοφονική απόπειρα κατά του Βενιζέλου από Κωνσταντινικούς στή Λυών. Παρά τήν υπογραφή τής Συνθήκης, ό Διχασμός δέν είχε υποχωρήσει.

Ακολούθησε ή προκήρυξη έκλογών από τόν Βενιζέλο για τήν 1η Νοεμβρίου. Συνέβη τότε ένα άπρόοπτο γεγονός πού έπαιξε καθοριστικό ρόλο στίς έξελίξεις. Στίς 12 ‘Οκτωβρίου, λίγες μέρες πρίν τίς έκλογές, ό Βασιλιάς Άλέξανδρος πέθανε από σηψαιμία σέ ήλικία μόλις 27 έτών, από τή μόλυνση πού του προκάλεσε τό δάγκωμα ενός πιθήκου στο βασιλικό άγρόκτημα του Τατοΐου. ‘Η ‘Ηνωμένη (Αντιβενιζελική) Αντιπολίτευση υποστήριξε τότε ότι έπρεπε νά έπιστρέψει ως Βασιλιάς ό Κωνσταντίνος, ό όποιος δέν είχε παραιτηθεί, αλλά είχε φύγει προσωρινά. ‘Ο Βενιζέλος, αίφνιδιασμένος από τήν άπρόσμενη αυτή έξέλιξη, δέν είχε κάποια αντίπρόταση και τοποθέτησε τόν ναύαρχο Κουντουριώτη ως Αντιβασιλέα. Αυτόματα όί έκλογές πολώθηκαν σέ μεγάλο βαθμό

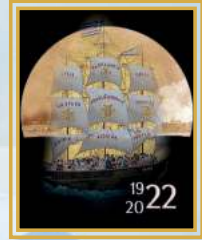
και μετατράπηκαν σέ δημοψήφισμα για τήν έπιστροφή ή μή του, συμπαθούς σέ μεγάλο τμήμα του έλληνικού λαού, Κωνσταντίνου στον θρόνο κι όχι σέ επιβράβευση τής υπογραφής τής Συνθήκης τών Σεβρών. Οί ευρωπαϊκές δυνάμεις πάντως φρόντισαν νά ένημερώσουν τίς άντιμαχόμενες παρατάξεις ότι ένδεχόμενη έπιστροφή του άνεπιθύμητου λόγω τής στάσης του στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο Κωνσταντίνου θά σήμαινε τήν άρση τής υποστήριξής τους, ιδιαίτερα τής οικονομικής, στήν Έλλάδα.

Τελικά, ή όργανωτική ύπεροχή τών Αντιβενιζελικών, ή μαζική αντιβενιζελική ψήφος τών συμπαγών μαζών άλλοεθνών τής Μακεδονίας, ή δυσάρεσκεια και όί στερήσεις πού είχάν προκληθεί από τόν ναυτικό άποκλεισμό του 1916-7 και τή συντήρηση ενός μεγάλου στρατού, καθώς και τά σκληρά μέτρα τών Βενιζελικών τό διάστημα 1917-1920 όδήγησαν στήν αίφνιδιαστική ήττα του Βενιζέλου. Οί νικητές μάλιστα, παρά τήν προειδοποίηση τών Συμμάχων, έπανεφέραν άμεσα μέ -άναμφισβήτητα νόθο- δημοψήφισμα τόν Βασιλιά Κωνσταντίνο στον θρόνο τής Έλλάδας.

Τά δύσκολα μόλις άρχιζαν...

Παναγιώτης Μητσόπουλος

Μεγάλη Έλλάς

Οί Ἀργοναῦτες γύρισαν πίσω ἀπό πολύ μακρινά ταξίδια. «Ἐζησαν σέ χιλιάδες διαφορετικά χωριά καί πόλεις ἀπό τήν Ἰσπανία ἕως τήν Ἰνδία, ἀπό τόν παγωμένο ποταμό Ντόν στή βορειοανατολική ἄκρη τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἕως τά ἀπομακρυσμένα ὑψίπεδα δίπλα σέ παραποτάμους τοῦ Νείλου».

Ἐπῆρξε ποτέ τό Ἡμεροσκοπεῖον, ἡ Κύμη, ἡ Ταναΐς,

τό Παντικάπαιον, ἡ Ἐκατόμυλος;

Ἄου πῆγαν δάμασαν τίς θάλασσες, τή βαρβαρότητα, τό χάος, τά εἶδωλα. Ἰδρυσαν δυό αὐτοκρατορίες: ἡ μία τοῦ Ἀλεξάνδρου ὡς τήν Ἰνδία. Γεμάτη πόλεις, πολίτες, πολιτική, πολιτισμό. Ἡ ἄλλη τοῦ Κωνσταντίνου ὡς τόν οὐρανό. Γεμάτη ἐκκλησιές, εἰκόνες, σταυρούς, ἀγίους.

Ἡ περιπλάνηση κάποτε τελείωσε.

Γύρισαν πίσω τσακισμένοι. Τό τελευταῖο καράβι ἔφυγε κι ἀπ' τήν αἰολική γῆ. Νωρίτερα εἶχαν φύγει ἀπ' τήν Ἀνατολική Ρωμυλία, τό Μοναστήρι, τή Βόρειο Ἡπειρο. Ἐχασαν τά πιό πολλά, τούς ἔμειναν λίγα. Ἀλλά καί γι' αὐτά τά λίγα φωνές ἀρπακτικές γύρω τους. Ἄλλοι θέλουν τά νησιά καί τή Θράκη, ἄλλοι ὅλη τή Μακεδονία ἢ μόνο τή Θεσσαλονίκη, ἄλλοι τήν υπόλοιπη Ἡπειρο.

Οἱ Ἀργοναῦτες φαίνονται ὅτι γύρισαν πίσω ἡττημένοι καί μικροί. Γι' αὐτό οἱ ἐχθροί τούς σαρκάζουν μέ καταφρόνια κι οἱ φίλοι μέ ὑποκρισία, ὅταν βλέπουν πῶς κατάντησε ἕνα μεγάλο ἔθνος στά χέρια ἑνός ἀνάξιου καί ἀνυπόληπτου κράτους δια-

Ἀργώ, Κωνσταντίνος Βολανάκης

χρονικά. "Ένα κράτος ύποχείριο άλαζόνων πολιτικών και άφρόνων πολιτών.

Γι' αυτό τώρα πού τελείωσε ο θρίαμβος για τό 1821 και ο θρήνος για τό 1922 είναι ώρα σιωπής. Ο χαμένος δέν δικαιούται νά μιλάει ή έστω πρέπει νά λέει λίγα. Σιωπής και περισυλλογής.

Πές, λοιπόν, οτι μάς τά 'διναν πίσω όλα αυτά πού χάσαμε. Τί θά τά κάναμε; Ποιούς θά στέλναμε νά τά κατοικήσουν και νά τά φυλάξουν, όταν έρήμωσε από "Έλληνες ή ίδια ή μικρή Έλλάς πού μάς απέμεινε;

Τό πιο σοβαρό όμως είναι οτι όσοι έμειναν πίσω σ' αυτές τις παλιές, τις χαμένες, τις άξέχαστες πατρίδες κρυφά ή φανερά θυμούνται τή μητέρα Έλλάδα. Γιατί τελικά ή μόνη άληθινή πατρίδα είναι ή μνήμη.

*«Έμείς πού άλλοτε ταξιδεύαμε
στά βαθιά κύματα του Αιγαίου,
είμαστε θαμμένοι στή γή των Έκβατών.
Χαίρε, ξακουσμένη πατρίδα, Έρέτρια.
Χαίρε, Αθήνα.*

Χαίρε, άγαπημένη θάλασσα»,

έγραφε μία ταφόπλακα στά παλιά χρόνια στή Βαβυλώνα. Η Έλλάδα δέν τούς θυμάται.

«Νά τούς σταλεί έστω και μία πέτρα απ' τήν Έλλάδα, για νά 'χουν κάτι κοντά τους απ' τήν προγονική πατρίδα», παρακαλούσε συγκινητικά τήν έλληνική πρεσβεία στή Ρώμη ο δήμαρχος τής έλληνόφωνης πόλης Καλημέρα, στήν Άπουλία τής Κάτω Ιταλίας. Παρακαλούσαν για μία πέτρα, παρακαλούσαν για έλληνικά σχολεία.

Και στά σύνορα Άφγανιστάν - Πακιστάν φυλές, όπως οι Καλάς, θυμούνται άκόμη οτι είναι απ' τή γενιά του Αλεξάνδρου.

Η Έλλάδα μπορούσε μέχρι σήμερα νά είναι ή νά ξαναγίνει ή μόνη άκατάλυτη αυτοκρατορία του κόσμου. Η πνευματική αυτοκρατορία. Αφού «δέν υπάρχει κάτι πού νά

μήν τό έγραψαν ή νά μήν τό σκέφτηκαν οι "Έλληνες», κατά τή γαλλίδα άκαδημαϊκό. "Έπρεπε όμως νά νοιαζόμασταν όλοι, πολιτικοί και πολίτες, παντού όπου υπάρχουν "Έλληνες έλληνόφωνοι ή μετέχοντες τής έλληνικής παιδείας νά υπάρχουν έλληνικά σχολεία, έλληνορθόδοξοι ναοί, άναγνωρισμένες έλληνικές κοινότητες. Από κει και πέρα έμεις μπορούσαμε νά κοιμηθούμε ήσυχοι. Η μικρά ζύμη θά έκανε μόνη της τή δουλειά της, νά ζυμώσει όλο τό φύραμα τής γής.

«Έδω στήν Όρτυγία τής Σικελίας, στις Συρακούσες, θά ήθελα νά έχω μία καλύβα μέ θέα τό Ιόνιο και τήν αίώνια παρουσία τής Μεγάλης Έλλάδας», δήλωσε πρόσφατα ένας γερμανός ποιητής.

«Η λογοτεχνία μας σβήνει και πρέπει νά έπιστρέψει στήν Έλλάδα» για νά ξαναζήσει, δήλωσε ένας γάλλος συγγραφέας. «Οι "Έλληνες θά κρίνουν, αν άξίζουμε τήν έλεημοσύνη τους».

Οι Άργοναύτες μετά από χιλιάδες χρόνια ταξίδια μαζεύτηκαν σ' αυτήν έδω τή μικρή γωνιά. Τί τούς απέμεινε απ' τούς άπέραντους ορίζοντες των αυτοκρατοριών;

Η Μεγάλη Έλλάς είναι τόσο μικρή όσο ένας σπόρος. Είναι ώρα νά ξανασπείρουμε τον σπόρο μέσα μας. Αυτό είναι τό δύσκολο. Έάν τό κάνουμε, τά πράγματα θά είναι πολύ πιο εύκολα μέ τούς άλλους πού περιμένουν ξανά από μάς τή Ζωή.

Ζ.Γ.

Ίστορικές μνήμες

Ὁ σμυρνιός πολεμικός καλλιτέχνης

Τῆ φθινοπωρινῇ αὐγῇ τῆς 28^{ης} Ὀκτωβρίου 1940, σάν βρόντηξε τό ἥρωικό ΟΧΙ καί ξέσπασε ὁ ἑλληνοϊταλικός πόλεμος, ἕνας 64χρονος μέ σοβαρά προβλήματα υγείας τρέχει στά ὑπουργεῖα, στά ἐπιτελεῖα καί ζητᾷ μιὰ χάρη. Γράφει καί στόν Πρωθυπουργό Ἰωάννη Μεταξά:

«Ἀθῆναι τῆ 18ῃ Νοεμβρίου 1940
Σεβαστέ μου κ. Πρόεδρε,

Τά δύο παιδιά μου εἶναι στρατιῶτες εἰς τόν ἱερόν ἀγῶνα τῆς Πατρίδος μας, τόν πιό ἱερόν ἀπό ὅλους ὅσους διεξήγαγεν ἕως τώρα εἰς τήν ἔνδοξη καί πολυκύμαντη ἱστορία τῆς.

Ἐγώ αἰσθάνομαι ντροπή νά μένω ἐδῶ τῆ στιγμή πού τά παιδιά τῆς Ἑλλάδος γράφουν μέ τό αἷμα των τέτοιες ἀφθάστου ἡρωϊσμοῦ ἐποποιεῖς.

Αἰσθάνομαι νά κοχλάζω μέσα μου νεανικό αἷμα. Τήν 28ῃ Ὀκτωβρίου ἐκάματε κι αὐτό τό θαῦμα. Μᾶς ξαναδώσατε τά 25 μας χρόνια μέ ὄλον τόν ἐνθουσιασμό καί τήν ἑλληνική παλληκαριά τους.

Γι' αὐτό λοιπόν παρακαλῶ νά διατάξετε καί νά μοῦ ἐπιτραπῆ νά πάω κι ἐγώ στό μέτωπο, γιά νά ἀπαθανάτισω μέ τόν χρωστήρα μου καί τόν ἐνθουσιασμό μου κάτι ἀπό τήν ἡρωϊκή ἐποποιεῖα πού γράφεται ἐκεῖ ψηλά, στά δοξασμένα καί αἱματόβρεκτα βουνά τῆς Ἡπείρου.

Εἶχα τήν εὐτυχία νά παρακολουθῆσω ἀπό τό 1912 τοὺς ἔθνικούς μας ἀγῶνας ὡς πολεμικός ζωγράφος καί νά βάλω μέ τήν τέχνη μου καί τόν χρωστήρα μου καί ἐγώ μία πετρίτσα στό προαιώνιο οἰκοδόμημα τῆς Ἑλλάδος.

Μή μοῦ ἀρνηθῆτε, κ. Πρόεδρε, αὐτήν τήν εὐτυχία καί τώρα.

Γ. Προκοπίου, Στρατιωτικός ζωγράφος. Μετάλλιον Στρατιωτικῆς ἀξίας Πολεμικός Σταυρός».

Ἡ ἀπάντηση ἔρχεται:

«ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ

Πρός τοὺς Διοικητάς

Μεγάλων Μονάδων,

παρακαλουμένους ὅπως διευκολύ-

νωσι εἰς τό ἔργον του τόν ζωγράφον κύριον Γεώργιον Προκοπίου ὄν συνιστῶ ἐν-θέρμως.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 27.11.1940

ὁ ἀρχιστράτηγος

ΑΛ. ΠΑΠΑΓΟΣ».

Μέ ἀκράτητα σκιρτήματα χαρᾶς φεύγει γιά τό Μέτωπο, ἀφήνοντας ἐμβρόντητη τή σύζυγό του.

Ὁ μικρασιάτης ζωγράφος, φωτογράφος καί κινηματογραφιστής Γεώργιος Προκοπίου γεννιέται στόν Μπουρνόβα τῆς Σμύρνης στά 1876. Σπουδάζει στήν Ἀνώτατη Σχολή Καλῶν Τεχνῶν στήν Ἀθήνα κοντά στόν Νικηφόρο Λύτρα καί στόν Γεώργιο Ροῖλό. Ἔρχεται πρῶτος στόν Διεθνή Διαγωνισμό Προσωπογραφίας τοῦ Αὐτοκράτορα Μενελίκ Α΄. Διακρίνεται μέ τόν Μεγάλο Σταυρό τοῦ Σολομώντος καί μέ τόν Αἰθιοπικό Ἄστέρα. Διορίζεται ἰδιαίτερος ζωγράφος τῆς Αὐλῆς τῆς Ἀντίς Ἀμπέμπα.

Μέ τήν κινηματογραφική μηχανή καί τήν παλέτα του δίνει τό «παρών» στήν πρώτη γραμμή τοῦ Μικρασιατικοῦ Μετώπου. Παρευρίσκεται στίς μάχες καί μένει ἐκτεθειμένος στά ἐχθρικά πυρά. Παρακολουθεῖ τίς ἐπιχειρήσεις κινηματογραφώντας καί ζωγραφίζοντας τά πολεμικά γεγονότα. Ὁ συνταγματάρχης Γεώργιος Κονδύλης ἀναγκάζεται νά τόν δέσει, ἐπειδή προκάλεσε ἕναν αἰφνιδιασμό κατά τοῦ ἐχθροῦ. Γράφει ὁ στρατιωτικός: «Ἡ Διοίκησις τοῦ τομέως στίς Σάρδεις ἐπανειλημμένως ἠναγκάσθη νά λάβη μέτρα περιοριστικά τῆς τόλμης τοῦ ἐμπνευσμένου ἔραστοῦ τῆς τέχνης κατά τάς ὑπερβολάς εἰς ἃς ἐτρέπετο ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νά συλλάβῃ καί αὐτάς τάς κινήσεις τοῦ πυροβολοῦντος ἐχθροῦ».

Στό Ἐσκή Σεχίρ τόν συναντᾶ ὁ ἑξακου-

στός «Μαῦρος Καβαλάρης», ὁ συνταγματάρχης Νικόλαος Πλαστήρας, καί μέ θαυμασμό περιγράφει τήν ἀντρείουσίνη τοῦ καλλιτέχνη:

«Περιτρέχων καί αὐτάς τάς ἐγγυτέρας πρὸς τόν ἐχθρόν γραμμᾶς τῶν ἀκροβολιστῶν, εὐρεθεῖς πολλάκις ἐν μέσῳ διαρρηγνυομένων ὀβίδων καί βροχῆς σφαιρῶν, ἵνα ἀποτυπώσῃ φευγαλέα ἠρωϊκά ἐπεισόδια δυνάμενα ν' ἀποδοθῶσιν εἰς τήν αἰωνιότητα μόνον διά τοῦ χρωστήρος, χειριζομένου ὑπὸ τόσον τολμηροῦ καί ριψοκινδύνου ὅσον καί ἐπιδεξίου καλλιτέχνου».

Ἡ κινηματογράφηση τῆς καταστροφῆς τῆς Σμύρνης δικό του ἐπίτευγμα εἶναι. Ὅταν γύρισε ἀπό τό Μέτωπο, παρουσιάζει 70 πίνακές του στίς αἴθουσες τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν. Ἡ ἐλληνική κυβέρνηση τοῦ ἀπονέμει τό μετάλλιο Στρατιωτικῆς Ἀξίας.

Ἡ διαφορά τοῦ Προκοπίου ἀπό τοὺς ἄλλους πολεμικούς ζωγράφους εἶναι πῶς αὐτοῖ ἀκολουθοῦν τό Γενικό Στρατηγεῖο ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς. Στέκονται στό σύνορο, δέν τοὺς ἀγγίζει ἡ φωτιά τοῦ πολέμου. Ζοῦν τόν ἀντίλαλο τῶν μαχῶν κι αὐτόν μεταφέρουν στά ἔργα τους. Αὐτός ὅμως συμμετέχει ἐνεργά στίς πολεμικές συγκρούσεις, γεύεται τοὺς καπνοὺς, τῆ φρίκη, ἀντικρίζει τόν ἠρωισμό. Μέ τό γλυκό του χαμόγελο στέκεται ἀνάμεσα στοὺς στρατιῶτες, στοὺς ἀξιωματικούς, μοιράζεται μαζί τους τό ξερό ψωμί καί τό ἀλμυρό νερό τῆς ἐρήμου καί μάχεται μέ τό δικό του ὄπλο, τό ζωγραφικό κοντύλι.

«Ἐκράτησε τήν παλέττα του ὡς χιλιοκαπνισμένην σημαίαν, δίπλα ἀπὸ ἐκείνους πού ὠρμούσαν εἰς τά ἐχθρικά χαρακώματα κατά τήν διάρκειαν τοῦ πολέμου. Ἐπῆρε εἰς τό τελάρου του τό τε-

λευταίο τίναγμα του νεκρού, τή ζέστη του άναμμένου πολεμικού ούρανοϋ, τή φλόγα του έκπυρσοκροτοϋντος τηλεβόλου. Έκορφολόγησεν όλο τον άπαραμίλλο άνθό της έλληνικής δόξης, προτου τον θερίσει με τό δρεπάνι της ή μεγάλη καταστροφή», σημειώνει ό δημοσιογράφος Γιώργος Φτέρης.

Καί τώρα νάτος πάλι, με τή φλόγα της νιότης, ντυμένος με τή στολή έκστρατείας, κρατώντας τή φωτογραφική μηχανή και τήν παλέτα του, σκαρφαλώνει τά χιονισμένα βουνά της Πίνδου, εκεί πού γράφτηκαν οί χρυσές σελίδες του βορειοηπειρωτικού έπους. Ό φακός του συλλαμβάνει έλληνες στρατιώτες πού προχωρούσαν άκάθεκτοι μέσα στό πυκνό χιόνι, αλλά και Ίταλούς πού παραδίδονταν στον έλληνικό στρατό. Οί ιστορικές άυθεντικές φωτογραφίες άποτελούν για τον ίδιο τον ζωγράφο πηγή έμπνευσης.

Ό παγερός Δεκέμβριος του 1940 τον βρίσκει μέσα σε μία σκηνή νά ζωγραφίζει τον τελευταίο του πίνακα, τό Άργυρόκαστρο υπό βροχή. Ταλαιπωρημένος όμως από τά άναπνευστικά προβλήματα και τίς κακουχίες έκπνέει στίς 20 Δεκεμβρίου, καθώς μεταφέρεται στό Τεπελένι. Τό στρατεύμα τον έκλαψε κι ή έλληνική πολιτεία με τιμές συνταγματάρχη τον κήδεψε.

Ό γιός του ήρωα, Άγγελος, μιλά συγκινημένος:

«Τόν θρήνησα πικρά αλλά και με καμάρι. Τό πέρασμά του στή ζωή και στήν τέχνη ήταν Άκριτικό, όπως και ή τελευταία εικόνα της μορφής του στήν Πίνδο, μέσ στα χιόνια, όπου τον συνάντησα λίγο πριν πεθάνει».

Κι έμεις οί άπόγονοί του τον ραίνουμε με κλαδιά δάφνης και καταθέτουμε στή μνήμη του αίώνιο εύγνωμοσύνης στεφάνι.

Έλληνίς

«731»:

ΝΕΕΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ

- Κυρία, είχατε πεί ότι σήμερα θα μιλήσουμε για τίς νέες Θερμοπύλες της Ελλάδας! μου θυμίζει ό Χρήστος, τήν ώρα πού άνοίγω τον βιντεοπροβολέα του Α1.

- Καί για τον ταγματάρχη πού ζωντάνεψε τον Λεωνίδα! προσθέτει ό Δημήτρης.

- Οί Θερμοπύλες μας έχουν για όνομα έναν τριπήφιο κωδικό, με τον όποιο θα ξεκλειδώσουμε τήν ιστορία μας... Ψάξτε τον άνάμεσα σε όσα έχουν χαραχτεί στό μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτου στό Σύνταγμα, λέω και δείχνω τή φωτογραφία.

Τά παιδιά παρατηρούν με ένταση.

- 731! φωνάζει πρώτη ή Είρήνη.

- Τί σημαίνει 731, κυρία; ρωτάει ή Μαρία και βιάζεται νά τό σημειώσει.

- Άναφέρεται στό ύψόμετρο της περιοχής. Εκεί θα... «άνεβούμε» σήμερα, στό ύψωμα όπου πολέμησαν οί Έλληνες τό 1941, προσθέτω άνοίγοντας τον χάρτη. Είναι κοντά στήν Κλεισούρα, στή σημερινή Άλβανία.

- Πώς θα άνεβούμε; άπορεί ό Νικόλας.

- Μέ τά φτερά της ιστορίας, Νικόλα! Άς πάρουμε όμως τά πράγματα από τήν άρχή. Ό Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος χτυπά τήν πόρτα της Ελλάδας κι ό Μουσολίνι ύπόσχεται στον σύμμαχο Χίτλερ ότι στίς άρχές του Μαρτίου του '41 θα πίνει τον καφέ του στήν Άκρόπολη. Μάλιστα ό ίδιος μεταβαίνει στό Μέτωπο, για νά δει από κοντά τή νίκη του.

- Αυτό θυμίζει τον Ξέρξη στή ναυμαχία της Σαλαμίνας, πού παρακολούθησε

τελικά... τήν πανωλεθρία του στόλου του!

- Κι εδώ περί πανωλεθρίας πρόκειται! Ή «Εαρινή επίθεση» (Primavera) των Ίταλων κατά της Ελλάδας ξεκινά νωρίς τό πρωί της 9ης Μαρτίου 1941, μέ σφοδρή δράση του πυροβολικού καί συνεχή αεροπορικό βομβαρδισμό των ελληνικών θέσεων στό «731». Στό ύψωμα οί όβίδες πέφτουν βροχή, δέντρα ξεριζώνονται, τό έδαφος ύποχωρεί, τά πάντα τυλίγονται στόν καπνό καί στίς φλόγες.

- Γιατί έβαλε στό μάτι τό «731» ό Μουσολίνι;

- Ήταν ένα σημείο μεγάλης στρατηγικής σημασίας καί πέρασμα πρός τά Ίωάννινα. Ταυτόχρονα όμως χτυπάει καί τά γύρω ύψώματα.

- Ήταν πολλοί οί Ίταλοί;

- Τήν επίχειρηση είχε αναλάβει τό 8ο ιταλικό σώμα στρατού μέ τέσσερις μεραρχίες καί δύο τάγματα μελανοχιτώνων καί άλλες δύο μεραρχίες σέ έφεδρεία. Άπέναντί τους ή πρώτη ελληνική μεραρχία. Ή ιστορία επαναλαμβάνεται.

- "Α, γι' αυτό μάς είπατε γιά νέες Θερμοπύλες...

- Μέ τή διαφορά ότι εδώ δέν υπήρχε Ήφιάλτης... Τό «731» χαρακτηρίστηκε ως ένα από τά πιό αίματοβαμμένα ύψώματα στην παγκόσμια ιστορία. Μόνο τίς τρεις πρώτες μέρες δέχθηκε 18 επιθέσεις από πυροβολικό, αεροπορία, άρματα μάχης καί έπιλεκτες ιταλικές μονάδες πεζικού. Στό τέλος «κόντυνε» κατά πέντε μέτρα καί σήμερα αναφέρεται ως «726»!

- Ποιός ήταν ό «Λεωνίδα» τής μάχης;

- Ό ταγματάρχης Δημήτριος Κασλās. Άνέλαβε τήν υπεράσπιση του ύψωματος μαζί μέ τό Θεσσαλικό 5ο Σύνταγμα, πού αποκαλούνταν «Σιδηρά Μεραρχία» Λαρίσης. Όλοι κατάγονταν από τά Τρίκαλα καί τήν Καρδίτσα. Συγκλονιστικές είναι οί διαταγές του, πού συνέταξε έν μέσω κα-

ταιγιστικών πυρών στά χαρακώματα: «Ήπί των κατεχομένων θέσεων θά άμυνθώμεν μέχρις έσχάτων... Ό έχθρός θά διέλθει έκ τής τοποθεσίας μας, μόνον όταν άποθάνωμεν άπαντες επί των θέσεών μας». Σας θυμίζει κάτι;

- Τό «Μολών λαβέ!».

- Κυρία, ό προπαππούς μου, πού πολέμησε τό '40, έλεγε ότι, αν δέν ήταν αυτή ή μάχη, τά άποτελέσματα του πολέμου θά ήταν πολύ διαφορετικά.

- Βέβαια! Ή καθυστέρηση των Ίταλων στό «731» έστρεψε τελικά καί τόν Χίτλερ έναντίον τής Ελλάδας, καθυστερώντας έτσι τήν επίθεσή του στη Ρωσία. Ό Μουσολίνι βαθμολογεί μέ «μηδέν» τούς στρατηγούς του καί ένώ βλέπει ότι οδηγούνται σέ παταγώδη άποτυχία, διατάζει τή συνέχιση των επιχειρήσεων, αλλά ό ίδιος άηδιασμένος αναχωρεί γιά τή Ρώμη.

- Κυρία, μάς είχατε πει γιά τίς αιχμές βελών πού βρέθηκαν στίς ανασκαφές στίς Θερμοπύλες καί έπιβεβαίωσαν ότι ή μάχη έγινε «ύπό σκιάν». Έτσι πυκνά χτυπούσαν καί οί Ίταλοί;

- Ναι, αλλά έβρισκαν πάντα μπροστά τους τούς Έλληνες, πού είχαν λάβει οδηγίες από τόν Κασλā νά ανοίγουν όρύγματα, τίς λεγόμενες «άλεπότρυπες», γιά νά κρύβονται τήν ώρα των βομβαρδισμών, καλύπτοντας ταυτόχρονα καί τά πολυβόλα μέ κουβέρτες. Διαβάζω τή μαρτυρία ενός Ίταλού: «Όταν έφορμήσαμε τήν πρώτη φορά κατά του "731", πίστευα ότι δέν θά συναντούσαμε ούτε έναν Έλληνα ζωντανό πάνω στό ύψωμα... Όμως οί Έλληνες μάς περίμεναν όρθιοι, μπροστά στά κατεστραμμένα χαρακώματα, μέ τίς λόγχες περασμένες στά όπλα τους. Γελούσαν δυνατά καί φώναζαν... Δέν ήταν άνθρωποι πλέον, τό πι-

στεύω αυτό...».

- Άθάνατοι! Πόσο περήφανος νιώθω πού είμαι Έλληνας! λέει ο Φώτης. Είχαν πολλές απώλειες;

- Ό Μουσολίνι έβλεπε νά αποδεκατίζονται οί μεραρχίες του καί οί ιταλοί φαντάροι τρέμανε γιά τή ζωή τους, καθώς σέ κάθε νέα έφοδο πατούσαν πάνω στά έκατοντάδες πτώματα τών συμπολεμιστών τους. Γι' αυτό όνόμασαν τόν τόπο αυτό «χαράδρα του θανάτου». Στίς 25 Μαρτίου 1941, μετά από συνεχείς άποτυχίες, ή ιταλική ήγεσία άποφάσισε τήν παύση τών έπιχειρήσεων.

- Ζήτω ή Έλλάδα!

- Θα κλείσω μέ ένα συγκλονιστικό γεγονός πού συνέβη στίς 19 Μαρτίου. Τό σώμα του Κασλά έχει άντικαταστήσει ό λοχαγός Κουτρίδης μέ τό 19ο σύνταγμα τής μεραρχίας Σερρών. Στο «731» δέν υπάρχει ένδειξη ζωής. Στίς 6:30' τά χαράματα έξαπολύεται νέα ιταλική έπίθεση. Προηγούνται τέσσερα άρματα μάχης καί ένας έπίλεκτος λόχος «άθανάτων», όπως λεγόταν. Ό λοχαγός Κουτρίδης τραυματίζεται άσχημα στόν ώμο καί ό γιατρός μετά άπό μία πρόχειρη έπίδεση κρίνει ότι πρέπει

νά μεταφερθεί στο χειρουργείο. Αυτός όμως δέν τόν άκούει. Ζητά άπό έναν νοσοκόμο νά του γεμίσει μέ χειροβομβίδες τόν γυλιό του καί νά τόν κρεμάσει στόν λαιμό του καί φωνάζει: «Όσοι είσαστε Έλληνες καί έχετε έλληνική ψυχή ακολουθήστε με!». Μάγειροι καί τραυματιοφορείς ένθουσιασμένοι τόν ακολουθούν. Καταλαβαίνετε τόν τρόμο τών Ιταλών, όταν, καθώς πλησιάζουν στίς έλληνικές θέσεις, βλέπουν νά ξεπετάγονται μερικές δεκάδες Έλληνες μέ τίς ξιφολόγχες τους! Άποφασισμένοι, πεινασμένοι, ξεπαγιασμένοι, τραυματισμένοι, αλλά... ύπηρέτες τής Έλευθερίας! Αυτή είναι, παιδιά, ή ιστορία μας: νικηφόρα καί δοξασμένα. Καί μάς καλεί σέ νέους άγώνες: λευτεριάς καί ήρωισμού!

- Νά γράψουμε κι έμεις τίς δικές μας Θερμοπύλες!

- Καί νά λέμε «Μολών λαβέ» σέ όποιον έπιβουλεύεται τήν έλευθερία τής πατρίδας μας, αλλά καί τής ψυχής μας! «Ίτε παίδες Έλλήνων...».

M.E.X.

Μνημείο στο ύψωμα «731», στο ένθετο ό Δ. Κασλάς

Τό άνεξόφλητο χρέος

Τό μελαχρινό σγουρόμαλλο άγόρι πέταξε τή σχολική του τσάντα μέ τρόπο βίαιο κι άσυνήθιστο γι' αυτόν στήν πρώτη καρέκλα πού βρήκε μπροστά του καί ξεσπασε μέ όργή.

-Θά πάω αύριο στόν Διευθυντή νά τόν καταγγείλω, δέν πάει άλλο, προσπάθησε νά εξηγήσει τή συμπεριφορά του στήν έκπληκτη μητέρα του.

Έκείνη χάιδεψε τά σγουρά μαλλιά καί κούνησε μέ άπορία τό κεφάλι της.

-Μαμά, ένα μήνα μου χρωστάει τά είκοσι ευρώ πού του δάνεισα κι όλο μου λέει αύριο, είπε πιό ήρεμα αυτή τή φορά ό Δημήτρης.

-Ποιός; ρώτησε ή μητέρα του. Σε ποιόν δάνεισες αυτά τά χρήματα;

-Στόν Χάρη, τόν φίλο μου, δηλαδή τί φίλος μου; Φίλος νά σου πετύχει! Έγώ του δάνεισα γιά νά αγοράσει κάλτσες καί φόρμες από τό πανηγύρι, γιατί δέν είχε πάρει χρήματα μαζί του κι εκείνος άκόμα νά μου τά γυρίσει.

Η μητέρα του γύρισε καί κοίταξε τόν άντρα της, πού μπήκε από τό καθιστικό στήν κουζίνα κάνοντάς της νόημα μέ τό χέρι του πού δήλωνε «άστον σε μένα».

-Τόν ρώτησες ποτέ άν έχει νά σου τά γυρίσει; είπε, κι ό νούς του έτρεξε χρόνια πίσω σε κείνη τή μέρα πού μέ καρδιά γεμάτη φόβο καί άγωνία βρέθηκε στά σκαλοπάτια τών Δικαστηρίων τής Θεσσαλονίκης.

-Μήν κάνεις έτσι, προσπάθησε νά του δώσει θάρρος ή νεαρή τότε σύζυγός του, έχει ό Θεός!

-Ό Θεός έχει, τής άπάντησε μέ πίκρα εκείνος, έγώ όμως δέν έχω νά πληρώσω τό χρέος μου.

Είχε ξεκινήσει μέ μεγάλα όνειρα καί προσδοκίες τήν πρώτη του δουλειά σάν έμπορος καπνών. Ξανοίχτηκε πιό πολύ από όσο έπρεπε κι έπεσε έξω. "Όχι άπλά δέν έβγαλε κέρδος, μά έμεινε καί μέ ένα μεγάλο χρέος στόν μεγαλύτερο καλλιεργητή καπνού τής περιοχής, πού ύστερα από πολλές επικοινωνίες πού είχε μαζί του του έκανε μήνυση. Καί νά τώρα βρέθηκε έξω από τήν πόρτα του δικαστηρίου. Χρήματα νά δώσει δέν είχε, ούτε χωράφια νά πουλήσει ή άλλη περιουσία νά βάλει σε ύποθήκη. Τό ήξερε καλά, τόν περιμένε ή φυλακή.

Τά δάκρυά του, πού ήταν τό ξεχειλι-

σμα τής καρδιάς του, έκαναν έναν κύριο πού φαινόταν ένας άπλός χωρικός νά τόν πλησιάσει.

-Γιατί κλαίς, γιέ μου; τόν ρώτησε μέ ένδιαφέρον.

-Γιατί μέ περιμένει ή φυλακή, του άπάντησε.

-Έχεις δικαστήριο; Μή νοιάζεσαι· αν είσαι άθώος, δέν θά πάς στή φυλακή, του είπε μέ άπλότητα ο χωρικός.

-Δέν είμαι άθώος, άπάντησε κοκκινίζοντας, χρωστάω χρήματα και δέν έχω νά τά έπιστρέψω. Αυτός πού του χρωστάω μέ πάει δικαστικά γιά νά πάρει τά λεφτά του. Μά τό μόνο πού θά καταφέρει είναι νά μπώ στή φυλακή, άφου δέν έχουμε πιά νά φάμε, όχι νά ξεχρεώσουμε και χρέη...

-Μή μου πεις, γιέ μου, ότι είσαι ο Άποστολίδης ο έμπορος; τόν ρώτησε μέ έκπληξη ο χωρικός.

-Ο Άποστολίδης είμαι, άπάντησε έχοντάς τα χαμένα εκείνος.

-Έσύ ξέρεις τόν γιό μου, γιατί εκείνος είχε άλισβερίσι μαζί σου, μά τά καπνοχώραφα είναι δικά μου.

Κοίταξε μέ άπόγνωση τόν άνθρωπο πού είχε μπροστά του και κατέβασε τό κεφάλι μέ ντροπή.

-Δέν έχω νά σάς τά έπιστρέψω, είπε κι ο λυγμός έκοψε τή φωνή του.

-Μήν κλαίς, γιέ μου, του είπε κι ή φωνή του ήταν στ' αλήθεια πατρική. Πρίν έρθω έδω, πέρασα άπό τόν Άγιο Δημήτριο και τόν παρακάλεσα νά δώσει τό δίκιο, γιατί έγώ, παιδί μου, δέν θέλω νά άδικήσω κανέναν. Και δέν είναι δίκιο νά κλειστεί στή φυλακή ένας άνθρωπος, έπειδή δέν μπορεί νά πληρώσει. Κι ύστερα, τί κέρδος θά έχω έγώ αν έσύ πάς στή φυλακή; Μήν κλαίς, τέτοιο άδικο δέν θά τό κάνω!

Άκουγε και δέν πίστευε στά αυτιά του. Που βρέθηκε αυτός ο καλός ο άνθρωπος; Πώς έγινε νά συναντηθούν έξω άπό τήν πόρτα του δικαστηρίου πρίν τή

δίκη;

-Που είσαι, πατέρα, και σε ψάχνω; άκούστηκε ή φωνή πού έκανε τόν ύπόδικο νά χλομιάσει.

-Έλα έδω, γιέ μου, είπε μέ σταθερή φωνή ο χωρικός. Δέν ξέρω πώς γίνονται αυτά, ρώτα τόν δικηγόρο και νά άποσύρουμε τή μήνυση.

-Μά, πατέρα, πήγε κάτι νά πει εκείνος.

-Άκουσες τί σου είπα; πρόσθεσε μέ τρόπο πού δέν σήκωνε αντίρρηση ο χωρικός κι ο γιός πήγε νά ψάξει τόν δικηγόρο.

-Θά σου τά ξοφλήσω μία μέρα, είπε γεμάτος εύγνωμοσύνη και έσκυψε και φίλησε τό ροζιασμένο χέρι του άγρότη.

-Τώρα πού γνωριστήκαμε, πάμε νά σάς κάνω και τό τραπέζι, είπε χαρούμενος αυτός και τό ύφος του δέν σήκωνε αντίρρησης.

Πέρασαν χρόνια γιά νά ξοφλήσει τό χρέος του, πολλά χρόνια, μά τό ξόφλησε κι έπιασε κάποτε τήν καλή κι όρθοπόδησε.

-Δημήτρη μου, θά σου δώσω έγώ τά είκοσι εύρω κι άσε τόν φίλο σου ήσυχο, είπε μέ ήρεμη φωνή συγκινημένος ο πατέρας του Δημήτρη. Μήπως, παιδί μου, δέν έχει και γι' αυτό δέν σου τά έπιστρέφει;

Τό μελαχρινό άγόρι κοίταξε σκεφτικό τόν πατέρα του.

-Ποτέ δέν μου πέρασε ή σκέψη ότι μπορεί νά μήν έχει, είπε και χαμήλωσε τό κεφάλι.

-Είσαι μόνο δεκαπέντε χρονών, γιέ μου, κι ο Θεός δέν σε άφησε νά ζήσεις τί θά πει στέρηση. Κι αυτό τό χρωστάς σε κάποιον πού πίστευε ότι μόνον ο Θεός μπορεί νά άποδίδει τό δίκαιο. Πάρε, λοιπόν, τό είκοσάευρώ σου κι άσε τόν φίλο σου ήσυχο, δέν σου χρωστάει πιά, είπε κι έβαλε στό χέρι του τό χαρτονόμισμα.

Η μητέρα, πού κοίταζε σιωπηλή μία

τόν άντρα της καί μιά τόν γιό της, πλησίασε μέ στοργή τό σγουρό-μαλλο κεφάλι κι άκούμπησε τρυφερά τά χείλη της έπάνω του.

-Τό βράδυ θά φτιάξω κρέπες, πάρε τόν Χάρη καί φέρε τον νά του κάνεις τό τραπέζι γιά τή γιορτή σου. "Ωσπου έγώ νά έτοιμάσω τό τραπέζι, πηγαίνετε μέσα νά σου πεί ο πατέρας σου μία ιστορία. "Εχουμε ένα χρέος στον Άγιο, πού δέν μπορούμε νά τό ξοφλήσουμε μέ τίποτα. Εύτυχώς πού ήρθε ο Χάρης νά μäs τό θυμίσει.

"Όταν κάθισαν στό μεσημεριανό τραπέζι, ο Δημήτρης κοίταξε μέ νόημα τόν πατέρα του καί τή μητέρα του.

-Γι' αυτό μέ βγάλατε Δημήτρη! άναφώνησε μέ ένθουσιασμό.

-Καί γι' αυτό, είπε συγκινημένος ο πατέρας, αλλά καί γιά τόν κυρ-Μήτσο τόν καπνοπαραγωγό, πού μέ τά χρόνια τόν ξέχασα. Νά ναι καλά ο Χάρης, γιέ μου, πού μäs θυμίσε τό χρέος μας. Στή γιορτή σου καί στή γιορτή του θά πάμε νά τόν γνωρίσεις. Δέν του είπα ποτέ ότι σου έδωσα τό όνομά του.

-Θά πάθει πλάκα, έ; είπε αύθόρμητα ο Δημήτρης.

-Σάν τήν πλάκα πού έπαθα έγώ, όταν απέσυρε εκείνος τή μήνυση.

-Πατίσατε, λοιπόν, είπε μέ ένθουσιασμό ο Δημήτρης.

-"Όχι, γιέ μου, δέν πατίσαμε, γιατί ή εύγνωμοσύνη είναι χρέος ανεξόφλητο, είπε ο πατέρας κι ο Δημήτρης άπλά συμφώνησε.

Έλένη Βασιλείου

Νέα προσπάθεια άπαξίωσης του μαθήματος των Θρησκευτικών

Άπρόκλητα, λίγο πριν τήν έναρξη τής νέας σχολικής χρονιάς, μäs αϊφνιδίασε ή Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα μέ τό ενδιαφέρον της καί τή σπουδή της γιά τό μάθημα των Θρησκευτικών, άνακοινώνοντας ότι λόγοι πού θά μπορούσαν νά δικαιολογήσουν τήν εξαίρεση από τά Θρησκευτικά δέν είναι μόνον όσοι άναφέρονται στή θρησκευτική συνείδηση των παιδιών καί των γονέων ή κηδεμόνων τους, αλλά όποιοσδήποτε λόγος πού άνάγεται σέ γενικότερες (κοσμοθεωρητικές) άντιλήψεις. Μέ λίγα λόγια καταβάλλεται προσπάθεια τό μάθημα νά υποβαθμισθεί καί νά εύτελισθεί στή συνείδηση μαθητών καί γονέων, άφου δίνει τό δικαίωμα τής άπαλλαγής καί στους όρθόδοξους μαθητές.

Η κίνηση αύτή έγείρει πολλά έρωτήματα: Βεβαίως, δέν τίθεται θέμα γιά τούς άλλόδοξους καί άλλόθρησκους· κανείς δέν τούς άρνεϊται τό δικαίωμα νά άπαλλάσσονται από τό μάθημα των Θρησκευτικών. "Ενας όρθόδοξος χριστιανός όμως γιά ποιούς λόγους μπορεί νά «έπιθυμεί» τήν άπαλλαγή από τό μάθημα των Θρησκευτικών;

Η άπόφαση τής ΑΠΔΠΧ έρχεται σέ εύθεία άντιπαράθεση μέ τό Σύνταγμα, τό όποίο στό άρθρο 16.2 όρίζει: «Η παιδεία... έχει σκοπό... τήν άνάπτυξη τής έθνικής καί θρησκευτικής συνείδησης». Μέ τό θέμα αυτό, επίσης, έχει άσχοληθεί τό Συμβούλιο Έπικρατείας, τό άνώτατο δηλαδή

διοικητικό δικαστήριο της χώρας, και έχει εκδώσει τέσσερις αποφάσεις, μέ τις οποίες αποφάνθηκε ότι τό μάθημα είναι υποχρεωτικό γιά τούς χριστιανούς όρθόδοξους, γι' αυτό και θέτει ως προϋπόθεση εξαίρεσης λόγους θρησκευτικής συνείδησης, συμπληρώνοντας μάλιστα ότι ή πολιτεία όφείλει νά συμμορφωθεί μέ τό άνώτατο δικαστήριο της χώρας. Αντιβαίνει λοιπόν ή ΑΠΔΠΧ πρός τις αποφάσεις του ΣΤΕ, καθώς έρχεται νά άπαξιώσει τό μάθημα, μεταλλάσσοντάς το σέ προαιρετικό.

Εϋλογη ή άπορία: Η ΑΠΔΠΧ, πού στελεχώνεται από λίγα πρόσωπα (14) -τών οποίων άγνοούμε τή βιοθεωρία- μπορεί νά ύποσκελίσει τό Σύνταγμα και τις αποφάσεις του ΣΤΕ, νά διαγράψει τήν ιστορία και τήν παράδοσή μας; Κανένας, σύμφωνα και μέ τις άκλόνητες αποφάσεις του ΣΤΕ, δέν δικαιούται νά αλλάξει ή νά παρερμηνεύσει ό,τι έχει θεσπιστεί βάσει του Συντάγματος της χώρας μας.

Άλλά, επιπλέον, ποιός προκάλεσε τήν παρέμβαση της συγκεκριμένης Άρχής; Ποιός ένοχλήθηκε από τήν παρακολούθηση του μαθήματος των Θρησκευτικών, τό όποιο στίς μέρες μας -είναι γνωστό- έχει άπολέσει τόν χριστοκεντρικό χαρακτήρα και ρέπει πρός τή διαθρησκειακή και πολυθρησκειακή ιδεολογία; Δυστυχώς, ή νεοταξική λαίλαπα ύπονόμευσε τόν καθαρά όμολογιακό χαρακτήρα των Θρησκευτικών και τό μετάλλαξε σέ χλιαρό και άνευρο μάθημα.

Η γνωμοδότηση της ΑΠΔΠΧ προφανώς στοχεύει στό νά άποστασιοποιηθούν οι όρθόδοξοι μαθητές από τόν έλληνορθόδοξο πολιτισμό, από τις άρετές και τις άξίες του, οι όποιες στήριξαν και στηρίζουν διαχρονικά τό έθνος μας και όσο ποτέ είναι άπαραίτητες σήμερα σέ έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο.

Γιατί παραβλέπει ή Άρχή και τό άλλο άρθρο του Συντάγματος, πού διαλαμβάνει: «Επικρατούσα θρησκεία στην Έλλάδα είναι ή θρησκεία της Άνατολικής Όρθόδοξης Έκκλησίας του Χριστού» (άρθρο 3.1); Άπό τό πρώτο Σύνταγμα της Επιδάουρου του 1822 μέχρι τό ίσχύον, ή επίκληση της Άγίας Τριάδος στό προοίμιο δηλώνει τόν προσανατολισμό του έθνους μας, χωρίς νά παρεμποδίζει τήν έκφραση άλλων πεποιθήσεων, πού προστατεύονται από τό άρθρο 13. Άναμφισβήτητα, είτε άρέσει σέ κάποιους είτε όχι, ή Όρθοδοξία άποτελεί θεμελιώδες στοιχείο του πολιτισμού, της ιστορίας και της παράδοσής μας κι έπομένως συνιστά ζήτημα ύπαρξιακό γιά τό έθνος μας, άφου συνδέεται άρρηκτα μέ τούς άγώνες του. Όποιος παραβλέπει αυτές τις παραμέτρους είναι σάν νά συνεπικουρεί στην κατάλυση του έθνους, του συντάγματος και της ιστορίας μας. Μήπως παραφρονήσαμε;

Γνωρίζει ή έν λόγφ Άρχή ότι άνοίγει τόν άσκό του Αϊόλου; Άν αύριο οι μαθητές διαφωνήσουν μέ τό περιεχόμενο του μαθήματος των Νέων Έλληνικών, της Ιστορίας ή των Άρχαίων Έλληνικών, είναι σωστό, μέ δεδομένη τήν έν λόγφ γνωμοδότηση, νά άπαλλάσσονται από τήν παρακολούθηση αυτών των μαθημάτων;

Και μία άλλη παράμετρος είναι βοηθητική γιά τούς συνειρμούς μας: Τά τελευταία χρόνια έντάχθηκε ως υποχρεωτικό μάθημα στό ώρολόγιο πρόγραμμα της εκπαίδευσης τό Έργαστήριο Δεξιοτήτων, στό πλαίσιο του όποιου περιλαμβάνεται και ή ένότητα της σεξουαλικής διαπαιδείωσης. Γιά νά γνωρίσουν άκόμα και τά παιδιά του Δημοτικού τόν... θαυμαστό κόσμο της «σεξουαλικής ποικιλομορφίας», τό Ύπουργείο δέν διστάζει νά «τσαλακώσει» τήν παιδική άθωότητα, αλλά και νά άδιαφορήσει γιά τή διαφωνία κάποιου γο-

νέα για τό μάθημα. Για τήν ὀρθόδοξη ἀγωγή ὅμως, γιατί νά ἐμφανιστεῖ ἡ Πολιτεία ἄκρως «δημοκρατική» καί πρόθυμη νά ἀφορίσει κάθε εἶδους ὑποχρεωτικότητα; Τό νά μαθαίνει ὁ μαθητής ὅτι δέν ὑπάρχει μόνο βιολογικό φύλο εἶναι ὑποχρεωτικό. Τό νά μαθαίνει γιά τόν Χριστό καί τήν Ὁρθοδοξία εἶναι πάρεργο καί περιττό.

Φυσικά, ἀναφύονται κι ἄλλα προβλήματα ἐνδοσχολικά, τά ὁποῖα ἡ Ἀρχή δέν ἔλαβε ὑπ' ὄψιν της. Ἄν 3-4 μαθητές ἀπό κάθε τμήμα ζητήσουν ἀπαλλαγὴ ἀπό τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, τί θά γίνεται μέ αὐτούς; Θά περιφέρονται ἀσκόπως στούς διαδρόμους τοῦ σχολείου καί θά παρενοχλοῦν τή διεξαγωγή τοῦ μαθήματος; Ποιός θά ἀναλάβει τήν ἐπιτήρησή τους, γιά νά ἀποτραποῦν δυσάρεστα γιά τή σχολική ζωὴ φαινόμενα;

Δόξα τῷ Θεῷ, πρὸς τό παρόν ἢ παρούσα γνωμοδότηση δέν βρῆκε ἀνταπόκριση ἀπὸ τό Ὑπουργεῖο Παιδείας. Τό θέμα ὅμως ἀναδεικνύει τήν εὐθύνη ὅλων μας. Ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν δέν εἶναι μόνο θέμα τῶν Θεολόγων, εἶναι ὑπόθεση ὅλων. Νά τό πάρουμε ἀπόφαση: Καλούμαστε νά παλεύουμε μέ τίς δυνάμεις τοῦ σκότους, «ὅκωσπερ τείχεος» (=ὅπως ἀκριβῶς γιά τά τείχη τῆς πόλης), ὅπως θά ἔλεγε ὁ Ἡράκλειτος. Ἐπιβάλλεται συλλογικὴ ἀντίδραση. Καλούμαστε «ὅσοι πιστοί» νά δίνουμε τὴ μαρτυρία καί τήν ὁμολογία μας. «Στῶμεν καλῶς»!

Εὐ. Αὐγουστίνου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ

Αἶθουσα «Ἀπολύτρωσις», Πέλοπος 7
Κυριακὴ 6.30μ.μ.

Γενικό κήρυγμα

Τετάρτη 7.00μ.μ.

Τμήμα νεαρῶν ἐπιστημόνων γυναικῶν

Πέμπτη 8.30μ.μ.

Τμήμα φοιτητριῶν

Σάββατο 4.00μ.μ.

Συνάντηση μαθητριῶν Γυμνασίου-Λυκείου

«Δημητροῦλειο»,

Πέλοπος 2 & Ἁγίου Δημητρίου 93

Κυριακὴ 6.30μ.μ.

Τμήματα παιδικῶν δραστηριοτήτων

(λειτουργοῦν παράλληλα μέ τό κήρυγμα, πρὸς διευκόλυνση τῶν γονέων)

Δευτέρα 8.30μ.μ.

Κύκλος μελέτης ἁγίας Γραφῆς ἀνδρῶν

Τρίτη 8.30μ.μ.

Ἑρμηνεία ἁγίας Γραφῆς

Τετάρτη 5.00μ.μ.

Κύκλος μελέτης ἁγίας Γραφῆς γυναικῶν

Τετάρτη 8.30μ.μ.

Σύναξη φοιτητῶν

Σάββατο 10.00π.μ.

Συναντήσεις μαθητῶν Δημοτικοῦ

Σάββατο 4.30μ.μ.

Συναντήσεις μαθητῶν Γυμνασίου-Λυκείου

Ἀνατολικό Παράρτημα,

Μαυρομιχάλη 23, περιοχή Μαρτίου

Κυριακὴ 5.30μ.μ.

Γενικό κήρυγμα

Δυτικὸ Παράρτημα,

Ρήγα Φεραίου 72, Ἡλιούπολη

Κυριακὴ 6.00μ.μ.

Γενικό κήρυγμα

Συζητώντας τὰ γεγονότα...

Συγχαρητήρια!

Είναι από τήν Κεφαλλονιά καί συγκεντρωσε στίς Πανελλαδικές τό άπίθανο ποσό τών 19.376 μονάδων! Άπό τίς συνεντεύξεις πού έδωσε χαρακτηρίστηκε χαρισματούχος, μετριόφρων καί συνειδητοποιημένος, αύθεντικός καί πομπός θετικών μηνυμάτων. Ίδιαίτερα άξιοσημείωτο είναι ότι άνήκει σέ πολύτεκνη οίκογένεια. Ό Εύαγγελινός Μιχαήλ είναι ό μεγαλύτερος από τά όκτώ άδέλφια πού μεγαλώνουν οί εργατικοί γονείς του στό μικρό χωριό Δενδρινάτα Πυλάρου μέ τούς μόλις 60 κατοίκους. Όπως γράφτηκε στόν τύπο, «είναι παιδί μέ μυαλό ενός ενήλικα, πού γνωρίζει πολύ καλά τί θέλει νά κάνει στή ζωή του». Καί γι' αυτό έτοιμάζεται όχι μόνο μέ τήν άκατάπαυστη μελέτη, αλλά καί δουλεύοντας έδώ καί δύο καλοκαίρια στή ρεσεψιόν ενός μικρού ξενοδοχείου. Ή άποψη του ότι «οί γνώσεις πού άποκτάς θά φανούν χρήσιμες στό μέλλον, άν έχεις όρεξη καί διάθεση νά τίς χρησιμοποιήσεις καί νά κάνεις τόν κόσμο πιό όμορφο», έκπλήσσει ευχάριστα στήν τόσο έγωκεντρική έποχή μας!

Συγχαρητήρια στόν Εύαγγελινό, εύγε στους γονείς! Ό άγώνας τους μέσα στήν πολύτεκνη οίκογένεια έχει άρχισι νά δίνει εύχymους καρπούς στους ίδιους αλλά καί ένα ήχηρό μήνυμα σέ όσους ύποτιμούν ή φοβούνται τήν πολυτεκνία. Συγκροτημένοι χαρακτηήρες, παιδιά μέ ήθος καί ύψηλούς στόχους διαμορφώνονται όμαλά μέ-

σα στό κλίμα μιås συνειδητοποιημένης πολύτεκνης οίκογένειας, πού λειτουργεί ως σμικρογραφία τής κοινωνίας.

Συνεχίστε!

Τελικά αυτό τό μάθημα τών Θρησκευτικών, τό τόσο περιφρονημένο καί τόσο περιθωριοποιημένο από τούς... προσδευτικούς του συστήματος· αυτό τό μάθημα πού στήν Πρωτοβάθμια βρίσκεται σχεδόν στή διάθεση καί στή φιλοσοφία του δασκάλου άν θά διδαχθεί ή όχι, ενώ στή Δευτεροβάθμια περιορίστηκε όσο μπορούσε περισσότερο· αυτό τό μάθημα, λοιπόν, μάλλον έπηρεάζει σοβαρά καί «κάνει καλά τή δουλειά του» -όπου γίνεται σωστά. Γι' αυτό έχει μπει σαν καρφί στό μάτι τών άθέων καί άθρησκων. Κάθε χρόνο στήν έναρξη τής σχολικής χρονιάς δέν παραλείπουν νά κινητοποιηθούν -μέ διάφορα τερτίπια καί μέσα από διάφορους δήθεν «άνεξάρτητους» φορείς καί «άρχές»- ώστε νά τό φέρουν στή δημοσιότητα. Πάγιο αίτημά τους ή κατάργησή του. «Καίγονται» γιά τήν έλευθερία συνείδησης τών μαθητών καί τών γονέων τους καί προσπαθούν νά επιβάλουν τό δικαίωμα άπαλλαγής από τό μάθημα, άνεξαρτήτως συγκεκριμένου λόγου. Τίποτα άλλο δέν κάνουν από τό νά μας ένθαρρύνουν, ώστε νά μήν ύποστειλούμε τή σημαία. Θεολόγοι καί δάσκαλοι, συνεχίστε τό έργο σας! Δέν πάει χαμένη ούτε μία ώρα στα Θρησκευτικά. Τό βε-

Συζητώντας τὰ γεγονότα...

βαιώνει ὅλη ἡ πολεμική πού ξεσηκώνεται κάθε φορά. Κανείς δέν πολεμᾷ ἓνα σκιάχτρο ἢ κάτι πού ἔχει πεθάνει...

Δέν εἶναι ἡ πρώτη τους φορά... οὔτε καί ἡ δική μας!

Μέσω κοινωνικῶν δικτύων τό ΝΑΤΟ στίς 30 Αὐγούστου συνεχάρη τήν Τουρκία γιά τήν «Ἡμέρα Νίκης», πού στή δική μας γλώσσα λέγεται Μικρασιατική Καταστροφή. Συγκεκριμένα τό στρατηγεῖο τοῦ ΝΑΤΟ ἔκανε τήν ἐξῆς ἀνάρτηση: «Σήμερα εἶναι ἡ 100ῆ ἐπέτειος ἀπό τήν ἀνεξαρτησία τῆς Τουρκίας. Συμμετέχουμε μέ τούς τούρκους συμμάχους μας σέ ὅλο τό ΝΑΤΟ καί πέραν αὐτοῦ, γιά νά γιορτάσουμε τή Νίκη τους καί τήν Ἡμέρα τῶν Τουρικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων».

Μετά ἀπό αὐστηρό διάβημα τῆς Ἑλλάδας ἡ ἀνάρτηση «κατέβηκε», ἀλλά τί τά θές; Τέτοια λάθη θυμίζουν τήν παροιμία «γλώσσα λανθάνουσα λέει τήν ἀλήθεια». Μιά πικρή ἀλήθεια, πού πλέον ἀπό τήν ἀπόσταση τῶν 100 χρόνων καί μέ ψυχραιμῆ ματιά ὅλοι παραδέχονται: Ἡ «Ἡμέρα Νίκης» τῶν τουρικικῶν δυνάμεων θά ἦταν ἀκόμη στά ὄνειρα τοῦ Κεμάλ, ἂν οἱ τότε σύμμαχοί μας καί νῦν μέλη τοῦ ΝΑΤΟ δέν τῆς «ἔστρωναν τό χαλί». Ὅπωςδήποτε δέν ἀμνηστεύουμε τά δικά μας λάθη, πού δέν ἦταν οὔτε λίγα οὔτε μικρά. Τό δυστύχημα εἶναι ὅτι τά ἐπαναλαμβάνουμε, ἐφόσον ἐξακολουθοῦμε νά στηριζόμαστε στίς δικές τους ὑποσχέσεις, γιά νά ἀντιμετωπί-

σουμε τίς ἀσταμάτητες προκλήσεις τῶν γειτόνων.

«Πλανῶντες καί πλανώμενοι»

Νεοφανῆς ὀργάνωση, ἡ ὁποία αὐτοαποκαλεῖται «Ἐκκλησία ὄλων τῶν Ἐθνῶν» καί ἔχει τήν ἀρχή της στή Νιγηρία, ἐπέλεξε δύο κυριακάτικα βράδια μέσα στό καλοκαίρι, γιά νά πραγματοποιήσει τελετές μέ δῆθεν ἐξορκισμούς σέ δημόσιο χώρο στό κέντρο τῆς Θεσσαλονίκης καί συγκεκριμένα στήν πλατεία Ἀριστοτέλους. Πίσω ἀπό τό ἄγαλμα τοῦ Βενιζέλου τοποθετήθηκαν καρέκλες καί μιὰ μεγάλη ὀθόνη, στήν ὁποία παρουσιάζονταν βίντεο ἀπό ἄλλες τελετές.

Στήν ιστοσελίδα της, ἐπίσης, προβάλλει ἀμφισβητούμενες ἱστορίες ἀνθρώπων -ὑποτίθεται πιστῶν- οἱ ὁποῖοι... θεραπεύτηκαν ἀπό προβλήματα υγείας. Ἀσφαλῶς, ἡ δρᾶση τῆς αἵρεσης μπορεῖ νά προβεῖ ἐπικίνδυνη γιά ὅσους ἀφελεῖς πέσουν στά δίχτυα της.

Σύμφωνα μέ τήν Ἱερά Σύνοδο «πρόκειται περὶ αὐτονόμου νεοπεντηκοστιανῆς ὀργανώσεως, ἡ ὁποία πραγματοποιεῖ τελετές σέ κεντρικά σημεῖα μεγάλων πόλεων πρὸς ἐντυπωσιασμό καί προσέλκυση ἀνθρώπων». Γιά τόν λόγο αὐτό «φύλακες γρηγορεῖτε!», καθώς γιά ἄλλη μιὰ φορά ὁ λόγος τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐκπληρώνεται: «πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καί γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τό χεῖρον, πλανῶντες καί πλανώμενοι» (Β΄ Τι 3,13).

1940

